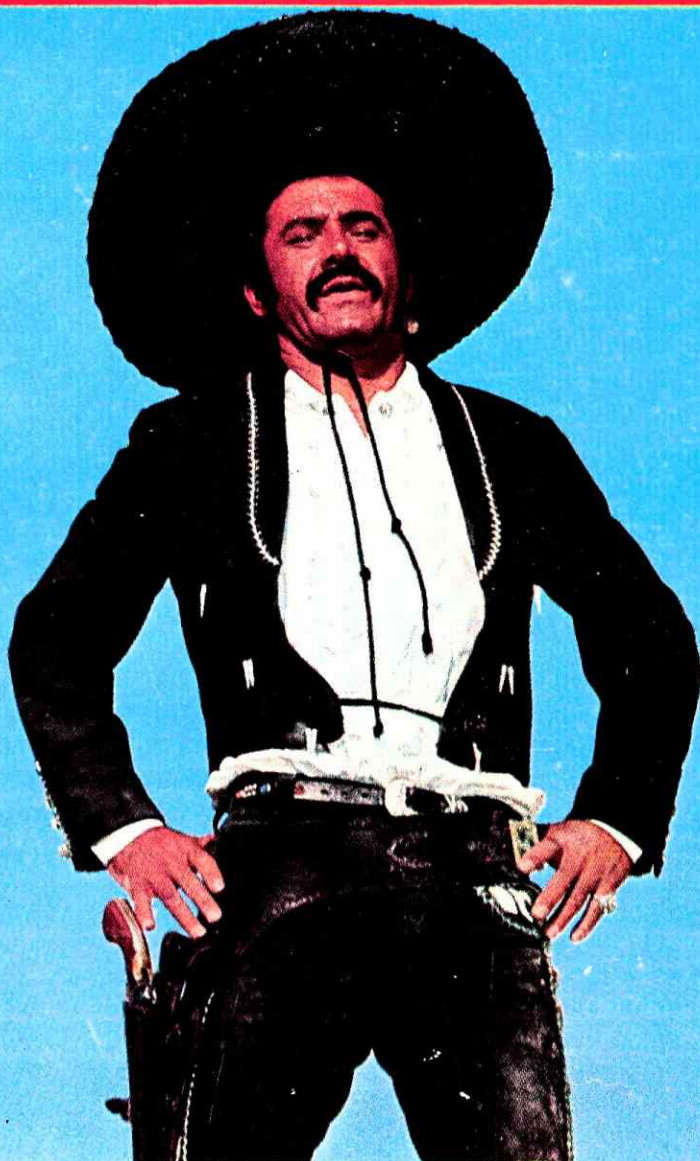

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

čovek iz rio blanka

BROJ 130

CENA 2 DINARA

**SVAKOG DRUGOG
ČETVRTKA**

**NAJLEPŠE
LJUBAVNE PRIČE**

**SVETSKI HIT
SVETSKI HIT**

ZLATNI

KUPIDON

Vilijam Mark:

**ČOVEK IZ
RIO BLANKA**

Naslov originala

William Mark:

THE MANN FROM RIO BLANCO

Copyright by Martin Kelter Verlag
1971.

ČOVEK IZ RIO BLANKA

Bilo je oko jedanaest sati pre podne. Nebo nad Santa Fe ličilo je na komad svilenog papira, azurno plavog, bez i jednog oblačka. Ispred saračke radionice Džima Krojdona stajao je naslonjen na zid visok čovek podbočivši se desnom mamuzom lagano se ljuljao tamo-amo. Bio je to jedini pokret koji je činio; inače je delovao potpuno mirno. Međutim, iskusnom posmatraču bilo bi jasno da baš tim pokretom pokazuje nemir koji ga je obuzeo. Svoj smeđi stetson širokog oboda navukao je na čelo iznad same leve obrve. Ispod svetlosmeđeg kaputa nosio je tamni prsluk i sivu platnenu košulju, pridržanu čistom mašnom. Nije se videlo da je naoružan. Uzane tamnoplave farmerice padale su mu preko čizama visokih sara. Lice mu je bilo oštih crta i muževno, čak gotovo lepo. Iskusnom posmatraču isto tako ne bi promaklo da se na njegovom licu može otkriti izraz izvesne tvrdoće.

Boja očiju mu je bila žućkastosmeđa, nalik na čilibar — veoma retka boja očiju. Izgledalo je kao da pripadaju čoveku naviklom da gospodari. I oči su delovale takođe hladno i tvrdo. Ispod poluspuštenih kapaka posmatrao je ulicu.

Ovako oslonjen na zid, ostavljao je utisak osobe koja pripada ovom gradu. Uostalom, po spoljnom izgledu ni po čemu se nije razlikovao od ostalih ljudi oko njega. U stvari, razlikovao se mnogo! Preciznije rečeno, nije imao ništa zajedničkog sa njima. Sigurno da u velikom gradu, kao što je Santa Fe, u tom trenutku nije bilo ni jedne osobe koja bi htela da ima nešto zajedničko sa ovim čovekom.

Da li je bio razbojnik?

Na ovo pitanje doista nije lako odgovoriti. U svakom slučaju, običan razbojnik doista nije bio. Predstavljao je nešto više, daleko više u razbojničkoj hijerarhiji. Bio je

najopasniji čovek koga je Santa Fe ikada mogao da vidi. Predvodio je najveću zločinačku družinu koja je ikada postojala na Zapadu: tajni savez ljudi s vešalima, sivolike, ili kako su ih još zvali — ljude s maskama. Na Zapadu u to vreme nije bilo ni jednog čoveka koji do tada nije čuo za velikog vođu, šefa organizacije koja je sejala strah i trepet u Arizoni, Koloradu i Novom Meksiku.

Sada je stajao tu nepokretan i neupadljiv, kao bilo koji građanin ove zemlje. Ispod poluspuštenih kapaka posmatrao široku glavnu ulicu Santa Fe.

Bilo je minut do jedanaest. Trideset sekundi do jedanaest.

Čovek se nije mašio za sat, tako da niko kasnije nije mogao da kaže: sačekao je minut do jedanaest, a onda pogledao na sat.

To mu, uostalom, nije bilo potrebno, jer je u saračkoj radionici višio veliki sat, čiji se otkucaji nisu mogli prečuti. Osim toga, na suprotnoj strani ulice nalazio se salun „Santa Fe”, u kome se takođe nalazio veliki sat, a otkucaji su se čuli do suprotne strane ulice kroz otvorena vrata.

Čovek je oštro motrio na prezbiterijansku crkvu, koja se nalazila na suprotnoj strani ulice, nešto koso. Svakog trenutka na ulazu bi trebalo da se pojavi čovek i krene pravo prema „Zapadnoj banci”.

Pogled sivolikog je skrenuo bez žurbe prema velikoj kamenoj zgradi stanice kompanije „Vels fargo” gde je u sledećem trenutku trebalo da se pojavi drugi čovek. Pogled mu je zatim dalje kružio po mesti-

ma gde je postavio ostale ljude. Iz crkve je trebalo da izađe razbojnik Cezare Valeta, Napolitanac, koji je dobio nadimak Džimi, a na rampi poštanske stanice uskoro je trebalo da se pojavi Laurentino Gata. Istovremeno je trebalo da se pojave i ostali ljudi na mestima koje im je on odredio.

Zašto se Valeta ne pojavljuje? Gde je Gata? Zašto nema ostalih?

Obuzela ga je strepnja, ukoliko bi se uopšte moglo reći da je za takva osećanja sposoban.

Da nije nespornost oko vremena? Ne, to nije bilo moguće. Uspeo je da se savlada i ne pogleda na svoj časovnik. Ne bi smeo da izaziva sumnju ni po koju cenu!

Iza njegovih leđa u radionici počeo je da otkucava časovnik. Vođa bande je brojao zvonke metalne udarce.

Jedanaest!

Ništa se nije dogodilo, baš ništa!

Još dublje je zario zvezdicu svojih mamuza u drveni zid kuće. Peta mu je klizila gore-dole, nešto brže. To je bio jedini znak uzbudjenja koje je ovaj užasni čovek pokazao. Kapci su mu bili poluspušteni, a pogled kružio ulicom. Kad je isteklo dva minuta okrenuo se i nestao.

Šta se dogodilo?

Zašto ljudi nisu bili na svojim mestima?

Nije imalo smisla duže čekati, jer je princip u bandi bio: ako nema akcija bilo čime bude ma i za minut ometena, jednostavno se neće sprovesti!

Isto tako, princip bande je bio da sve mora biti kako je ugovoreno: vreme, način i mesto.

Znači, nešto je moralo da se dogodi.

Šmugnuo je kroz jedan letnjikovac, prošao kroz dvorište i izbio na ulicu paralelnu sa glavnom. Tu je opet ušao u malo dvorište. U susret mu je išao duševno zaostao dečak, mašući rukama.

— Helo, mister, znam već! Potreban vam je konj.

Vođa dobaci dečaku novac i izvede svog konja iz štale. Bila je to riđa kobila.

Tajanstveni vođa je duže vremena jahao belu kobilu, a onda je zamenio dugonogim kulašem da bi se sada opredelio za riđana. Boja konja je bila lisičija, kao što je uostalom, i ovaj čovek bio lisac, prevejan i premazan svim mastima.

Odrekao se bele kobile jer je već bila poznata. Nikad više neće jahati takvog konja. I kulaša je ostavio prošle noći u naselju Ladore, uz čvrstu odluku da se nikad više ne vine u sedlo takve životinje, strahujući da je njegov najljući neprijatelj, maršal Erp, otkrio kakvog je konja jahao. Eto, zbog toga se opredelio za riđana, iako nije bio ni iz daleka tako dobar konj kao prethodna dva.

Vođa bande je bio mišljenja da je čak bolje da se po gradu i okolini ne kreće na leđima tako prvoklasnih životinja. Dole, u Arizoni, gde kraj nije tako gusto naseljen, ne pada se brzo u oči na rasnom konju, kao što je slučaj ovde u Novom Meksiku.

Vinuo se u sedlo i jahao iz grada u pravcu severa. Nešto ispred naselja Prekata skrenuo je prema severozapadu i prešao četiri milje, a onda naglo skrenuo na zapad.

Za velikog vođu nije bilo sumnje da se nešto krupno, odlučujuće dogodilo, što je njegove ljude sprečilo da se pojave tačno u jedanaest sati na određenim mesitma.

Napad na banku Santa Fe trebalo je da predstavlja početak čitavog niza napada. Ti napadi su zamišljeni da posluže ostvarenju velikog plana, osvajanju i podjarmljivanju grada, a eto dogodilo se da već prvi napad propadne.

Naravno, veliki vođa nije bio tako neoprezan da odjaši pravo u naselje Ladoru.

Nepredviđeni događaji, koji su sprečili njegove ljude, mogli su da se odigraju i u samom utvrđenju bande, što bi za njega bilo izuzetno opasno. Šta ako je njegov najžešći protivnik, Vajat Erp, napao njihovo utvrđenje?

Napregnuto je razmišljao o svemu i sve više bio uveren da maršal ipak nije uspeo da otkrije skrovište. Uljuljkivala ga je nada da Ladora još uvek njemu pripada.

Bilo je oko dva u podne kada se sa zapada približavao Rio Purku. Iza reke, prema severu, prostirale su se mnogobrojne udoljice okružene blagim brežuljcima. U najmanjoj od tih dolina nalazilo se naselje Ladora.

Razbojnik je bio sam. Uz njega nije bilo čoveka koga je mogao da pošalje u izvidnicu, kako bi mu put bio siguran. Morao je da se osloni na samog sebe. Da ga je neko sada slučajno posmatrao, najverovatnije bi se divio velikoj obazrivosti i opreznosti vođe bande.

Približavao se dolini kao divlja mačka, u širokom luku, sužavajući sve više i više krug.

Počeo je da duva lak povetarac koji je zaravnao peskovito tle. Nisu se mogli videti nikakvi tragovi jačača.

Tek negde oko pet popodne stigao je na uzvišicu sa koje je mogao da vidi svoj grad, naselje Ladoru. Tek pošto se uverio da na daleko nema žive duše krenuo je niz obronak. Skinuo je šešir i krenuo prema gradu. Iako se u njemu ništa nije promenilo, osećao je odmah da je to mrtav grad. Mrtav i napušten, kao i naselje koje se nalazilo nekoliko dolina dalje prema istoku, ono koje je počelo da tone u pesak.

Ladoru je zajedno sa svojim ljudima ponovo podigao i pretvorio u novi grad. No, nemilosrdni pesak kao da je već počeo da pruža svoje gramzljive prste i zariva ih u kuće.

Oko usana velikog vođe usekle su se dve duboke bore. Neće ići dole u naselje. Sada više to nije potrebno. Osećao je da su njegovi ljudi napustili Ladoru. Isto tako, podsvesno je osećao da to nipošto nisu učinili dobrovoljno. Vratio se dakle na proplanak, vinuo u sedlo i oboknja. Kada je mrak pao, ponovo se obreo u gradu.

To predviđanje, odnosno predosećanje opasnosti koje je veliki vođa uvek u odlučujućem trenutku osetio, bilo mu je zajedničko sa Vajatom Erpom. I veliki maršal je imao poseban nerv da predoseti opasnost, što mu je već više puta spaslo život. Naravno, to je bilo veoma dobro za čuvara zakona, ali opasno kad je takvu osobinu posedovao razbojnik.

Nepoznat i neupadljiv, veliki vođa šetao je kroz Santa Fe nad koji su

se već nadnele prve blage senke večeri. Hodao je između ljudi preko tremova, mimo osvetljenih krčmi u kojima je sada ključao život.

Između ulice Kirkgard i Lombard avenije nalazio se veliki Lipton hotel, vlasništvo Engleza Džona Britona. Na tremu ovog hotela nije bilo živo, jer su ovamo svraćali samo veoma bogati i ugledni ljudi. Hotel je doduše imao bar, ali i tamo su navraćali bogati putnici ili, retko koji, dobro stojeći građanin Santa Fe.

Niko nije obraćao pažnju na stranca koji je stajao kraj stuba na tremu i posmatrao drugu stranu ulice.

Na suprotnoj strani, naime, nalazila se velika zgrada šerifske kancelarije, a uz nju zatvor.

Da li su se tu unutra nalazili njegovi ljudi? Možda je Vajat Erpu uspelo da celu njegovu bandu strpa iza katanaca. Već sama ta pomisao bila je velikom vođi užasna. U Ladori su se nalazili njegovi najbolji ljudi!

Nije mu padalo na pamet, naravno iz opreznosti, da potraži u gradu svoje jatake sa kojima je držao vezu, jer nije isključeno da je onom prokletom maršalu uspelo da ceo prsten oko Santa Fe uništi, uključujući i poslednjeg pomagača bande. Prvi put je vođa bio prepušten samom sebi.

Ono što je sada kovao bilo je tipično za njega; samo se u njegovoj glavi takav plan mogao da skuje. Taj plan bila je osveta.

Osvetiti se Vajatu Erpu!

Sedam minuta posle ponoći je u zagušljivom baru Kineza Lung Fua

prisluškivao razgovor između jednog radnika na željeznici i Crnca. Iz tog razgovora saznao je da je jedan od sedmorice pomoćnika šerifa Santa Fe obavestio da je Vajat Erp u blizini grada uništio logor bande sivolikih.

Više mu nije bilo potrebno. Platit će piće i napustio lokal.

Niko, ko je sada video visokog, plećatog čoveka nije mogao da nasluti da se radi o đavolskom razbojniku u čijoj glavi je postojala jedna jedina misao: osveta!

Nije posmatrao mračnu ulicu, ni nebo iznad Santa Fe posuto zvezdama. Osećao je u svojoj glavi nešto kao čekić koji kuje po usijanom gvožđu, ponavljajući ravnomerno: osveta, osveta!

*
* *

Kada se između dva grada: Santa Fe i dalekog Dodž Sitija u vazduhu zategao konopac, bio bi dug tri stotine sedamdeset milja. Naravno, drum je bio daleko duži — četiri stotine pedeset milja. Bio je to čuveni drum nazvan Santa Fe!

Vođa sivolikih jahao je ovim drumom prema severoistoku u susret velikom gradu na Arkanzasu. Prešao je ovaj ogroman put za relativno kratko vreme.

Želja za osvetom kao da mu je davala krila.

Bilo je kasno popodne, trinaestog maja 1884. kada je najveći i najopasniji zločinac Divljeg Zapada ugledao pred sobom na južnoj obali Arkanzasa veliki grad. Zastao je

na jednom proplanku i posmatrao svetlucaću reku.

Međutim, pogled na Dodž Siti nije ga oduševio. Kakvo je samo veliko ime imao ovaj grad! Slavu veću nego bilo koji grad Zapada. A kakvo bedno mesto! Kralj svih stočarskih gradova! Kakva ironija! Gomila priljavih, bez reda nabacanih drvenih kuća, raštrkanih, koje se čak nisu nalazile ni uz obalu reke. S desne strane nalazilo se grozno naselje od samih koliba, a sa obe strane bio je okružen džinovskim, prašnjavim koralima. To je dakle bio Dodž Siti!

Kako su ljudi samo mogli doći na pomisao da svoje kuće grade dve pa i tri stotine jardi od obale reke.

Zločinac je hladno posmatrao drveni most koji je vodio preko Arkanzasa. Odatle se dalje pružala ulica koja je skretala prema istoku. Lagano je poterao konja i uputio se prema mostu.

Nigde žive duše, Ovaj prašnjavi Dodž Siti izgleda da je već spavao. Topot kopita po drvenom mostu odjekivao je prazno i usamljeno. Voda na voda Arkanzasa lenjo se vuklo ispod mosta. Nekako, na čudan način voda reke povlačila se više na jednu stranu. Valjda je to i bio razlog što su ljudi gradili kuće dalje od obale.

Vođa razbojničke družine nije lugo time lupao glavu. Njegov pogled išao je dalje prema istočnom delu grada. To je dakle bilo rudarsko naselje Dodž Sitija.

Svaki grad izgleda ima takvu bednu četvrt. U Tombstonu se rudar-

sko -tje nalazilo na jugu, a u Santa Fe je siromašno naselje bilo na istoku. Ovde se, međutim, čitavo naselje bednih koliba pružalo duž istočne ivice grada, sve do same obale. Siromašni se izgleda nisu bojali nevremena.

Veliki vođa je prešao most i približavao se prvim kućama.

Levo na ogromnoj fasadi je bilo ispisano krupnim slovima: „Blek li-beri steb!”.

Razbojniku se činilo kao da je već negde čuo ime ove konjušnice. No, možda je to samo uobraženje. Išao je ulicom Bridž pravo prema jednoj širokoj ulici čije ime još nije poznavao.

Kada je stigao do ugla, gotovo se okamenio. Na desnom uglu, na kamenoj kući, ugledao je dva prozora na kojima su bile nacrtane petokrake zvezde, postavljene na vencu sačinjenom od kreča. Iako te zvezde nikad nije video, znao je tačno šta znače. Bilo je to obeležje zakona Dodž Sitija, maršalska zvezda Vajat Erpa.

Znači, rezidencija velikog Vajat Erpa je bila jedna neupadljiva kuća sa najviše tri do četiri prostorije i verovatno ogromnim zatvorom, koji se odmah nalazio uz kancelariju. Sa ulice se doduše ništa nije moglo videti, jer je dvorište izlazilo na drugu ulicu. Odlično rešenje!

Razbojnik je brzo skrenuo pogled sa kancelarije na suprotnu stranu ulice. Tamo je na prodavnici gotovog odela visila drvena tablica, a na njoj bilo ispisano „Front Strit”. Slova su posivela od prašine, kao uostalom i ceo grad.

To je dakle, bila glavna ulica Dodž Sitija. Do sada je vrlo često slušao o njoj, no kad je video bio je razočaran kao, uostalom, i celim Dodž Sitijem. Istini za volju, glavna ulica je bila prilično široka, ali su se kuće nalazile samo sa jedne strane. Druga strana je bila pusta: na uglu samo šerifska kancelarija, još dve tri kuće, a tek nekoliko stotina jardi udaljen depo, magacini, pretovarna stanica, pa onda još mnogo dalje Blekov koral. Prema tome, glavna ulica je imala samo jednu stranu. Tu se nalazila kuća do kuće. Naravno, velikom vodi nije promaklo da je to gotovo krčma do krčme, možda još gore nego u Santa Fe!

Odmah kraj prodavnice gotovog odela video je na fasadi sveže okrečene kuće ispisano jako crvenim slovima: „Long Brenč salun”. Gotovo bi uzviknuo od iznenađenja, da nije morao da se čuva takvih reakcija. Oko usana mu je zaigrao jedva primetan prezriv osmeh.

To „Long Brenč” salun, najčuvenija krčma na Zapadu?! Pogled mu je klizio po fasadi, a onda ponovo pao na ulicu. Nikada nije ni sanjao da će doći u Dodž Siti, a sada je, eto, morao, naravno morao. Na ovaj dug i opasan put, naterala ga je neodoljiva želja za osvetom.

Dodž Siti je bio grad Vajata Erpa. Vođa je smislio da odmah krene ovamo, a ne prvo u Kolorado, kao što je to učinio pre dva meseca, da bi tamo zadao udarac čoveku iz Misurija. Ovde će, u zavičajnom gradu Vajata Erpa sprovesti svoj plan osвете.

Bilo kako bilo, ovaj Dodž Siti,

iako primitivan i prašnjav, bio je veoma značajan grad. Sva krda goveda, koja su terana iz dalekog Teksasa prema severu, ovde su se zaustavljala.

Tu su ih tovarili u železničke vagona, koji su prolazili kroz grad. U toku godine ovde je tovareno više hiljada goveda koja su putovala dalje prema istoku. Džinovski korali, kojima je grad bio okružen, služili su za smeštaj goveda — čekanje na utovar.

Sa krdima goveda u grad su dolazili i mnogi kauboji, ljudi željni da posle višenedeljnog putovanja speru prašinu sa sebe i ugase žeđ u mnogobrojnim krčmama. Divlji momci iz Teksasa, Oklahome i graničnih država ovde su nalazili sva zadovoljstva.

Za mnoge od tih divljih momaka bilo je najveće zadovoljstvo izaći pijan na ulicu i pokazati svoje streličke veštine. Pri tom bi razbijena prozorska okna bila najmanje zlo. Uostalom, humke stisnute jedna uz drugu na mesnom groblju najrečitije su o tome govorile.

Vajat Erp je najzad ovom divljanju svojom gvozdenom energijom stao na put.

Nisu samo pripiti kauboji terali kera po gradu i maltretirali građane. Uostalom, nevolje nisu samo dolazile od lovaca i traperi, kada su se posle višemesečnog lova spuštali u Dodž Siti da prodaju skupocena krzna i kupe šta im je potrebno. Najzad, ni lovci na bivolje nisu učinili Dodž Siti divljim gradom. Ovakvi gradovi, u kojima je bilo kauboja, lovaca, traperi, gde je bilo veoma živo, neodoljivo su privla-

čili razne tipove koji su tu najlakše mogli da nađu svoje žrtve. Među njima je bilo varalica na kartama, varalica koje proriču sreću, avanturista, jednom reči sumnjivih tipova svih vrsta. Bilo je trenutaka kada je izgledalo da su u Dodž Siti sakupio sav ljudski šljam. Dolazili su podmitljivi agenti za prodaju stoke pa ponekad i čitave bande razbojnika. Tada bi u Dodž Siti nastao pakao. Srećom, mladi energični čuvar zakona iz Misurija sve je ovo sredio. Bio je uporan i nepomirljiv, pa je tako Dodž Siti najzad dobio svoj mir. Maršal je čak mogao sebi da dozvoli da povremeno i mesecima odsustvuje iz grada, goneći razbojničke bande, a da zna da je u Dodž Siti sve u redu.

Sada je vođa sivolikih došao u maršalov grad, pravo u lavlju jabinu. I za ovog razbojnika se moralo priznati da je bio čovek bez nerava i da gotovo nije znao za strah. Došao je ovamo da zada žestok udarac maršalu. Pošao je od pretpostavke da tako čuveni maršal u ovom gradu mora nešto da poseduje, što on može da pokopa i uništi. Ta pretpostavka nije bila sasvim pogrešna. Međutim, nije našao ženu, kao što je pretpostavljao, niti bilo koje ljudsko biće čija bi smrt teško pogodila maršala. No, našao je nešto drugo.

U prvom trenutku smislio je da odsedne negde dalje od glavne ulice, nego da potraži prenočište u nekoj skrivenoj uličici. Našao je pansion u ulici Česnut. Mali, mračan i ne naročito čist. Naterao je staru,

mršavu ženu, koja ga je odvela u sobu, da sve temeljno očisti i presvuče postelju. Starica se naravno bunila, ali je njen otpor savladao zlatnim novčićem.

Pošto je to obavljeno, brižljivo se obrijao, umio i presvukao. Kada se veče spustilo, napustio je pansion.

Nije uopšte delovao sumnjivo, niti je bilo ko imao nekog razloga da ga sumnjiči. Konačno, kome bi uopšte palo na pamet da ovde traži velikog vođu sivolikih? Niko u Dodž Sitiju nije ni sanjao da se vođa bande usudio da prekorači granicu države Kolorado, a još manje da je stigao u središte velikog maršala.

Nije potrajalo ni puna dva dana, a zločinac je prikupio mnogo obaveštenja.

Preko puta Ratove prodavnice gotovog odela, na uglu Frimont ulice, gde se završavao prošireni deo ulice Bridž, nalazila se dvospratna drvena kuća, za koju se pretpostavljalo da je vlasništvo maršala. To, međutim, nije bilo sasvim tačno. Kuća je pripadala jednoj drugoj osobi — Doku Holideju. Međutim, Holidej nije želeo da se kuća upiše u zemljišne knjige pod njegovim imenom, pa je zato upisao pod maršalovim. Vajat Erp, koji ovu kuću nije koristio, što je, uostalom, bilo tipično za njega, dao je beležniku ovlašćenje da u ovu kuću smesti siročad Dodž Sitija. Još u ono vreme u Dodž Sitiju bilo je napuštene dece, dece bez roditelja, koja nisu imala nikakvu rodbinu u gradu, ili rodbinu koja nije mogla da ih prihvati, delimično zbog toga što nisu imali sredstava za život, ili su bili suviše stari i bolesni. U ovoj kući

su nesrećna deca našla svoj dom. To je ujedno bilo prvo sirotište na Divljem Zapadu.

Građevina nije bila naročito ugledna, i Doku Holideju do kuće nije bilo mnogo stalo. Najzad, zaradio je za kockarskim stolom u „Long Brenč” salunu od pijanice Džoa Dimeringa. To se dogodilo pola godine pre smrti pijanice.

Holidej, koji nije znao šta da počne sa tom kućom, upisao je na maršalovo ime, računajući s tim da će Vajat već smisliti za šta bi ona mogla da se koristi.

Naravno, te detalje razbojnik nije uspeo da sazna. Uostalom, nije se više ni raspitivao, jer mu je bilo dovoljno što je saznao da je kuća uneta u zemljišne knjige pod maršalovim imenom.

Dugo je posmatrao kuću, trudeći se da to čini neupadljivo. Video je da u nju ulaze žene sa decom i da izlaze iz nje. To ga je čudilo. No, najzad, šta to znači? Ima porodica sa mnogo dece, i to dece koja nose ime Erp. Znači, cela porodica omraženog čoveka tamo živi. Naravno, veliki vođa nije ni pomišljao da se поближе raspituje o svemlu. Postavio je sebi cilj da ovu kuću sravni sa zemljom. Pošto je dobro osmotrio i kuću i okolinu i ceo kraj, skovao je plan do u pojedinosti. Odlučio je da ovog puta ne podmeće vatru. Sa takvim poduhvatom bi ceo grad doveo u opasnost, jer su se kuće nalazile jedna uz drugu, pa bi se iz nekog od dvorišta mogao videti čovek koji natapa drvene zidove petrolejem. Nije nipošto želeo da se izlaže takvom riziku. Zbog toga je doneo odluku da kuću digne u vazduh. Kuću u kojoj je, što mu je bi-

lo poznato, živelo jedanaestoro dece. Zapravo, bilo ih je četrnaest, ali je zločinac video jedanaest. Pomisao da bi time mogao da naškodi deci, da im nanese zlo, nije ga uopšte mučila. Uostalom, njegova osvešta nije bila upravljena protiv dece, nego protiv čoveka sa zvezdom. To što je jedanaestoro dece trebalo da plati životom, nije ga se ticalo.

Brižljivo je skovao plan, jer je ovog puta morao sam da radi. Gотовo da je zbog toga bio zadovoljan. Neće imati pomagača koji bi mogao da učini neku grešku.

Pošto se u kampu Ladora dogodilo da iz bisaga nestane eksploziv, vođa bande je naredio da se sa ovakvim stvarima rukuje što opreznije. Eksplozivni materijal, koji je nosio sobom, držao je uvek zaključan tamo gde bi odsedao.

Međutim, sa šipkama dinamita koje je nosio u svojim bisagama, mogao bi eventualno da rastera grupu jahača, digne poštansku kočiju u vazduh ili demolira kockarnicu, ali nipošto da celu jednu kuću sravni sa zemljom. To mu je bilo jasno. Konačno, veoma se dobro razumevao u eksploziv.

Nije uzalud još kao sedamnaestogodišnjak u rudnicima srebra u Plavim planinama radio zajedno sa radnicima koji su postavljali eksploziv. U ono vreme, iako se nalazio na ranču, nadzornik u rudniku odredio ga je da pomaže ljudima koji postavljaju dinamit. Tako je usko-^{ro} i sam umeo njime da rukuje.

Prema tome, znao je tačno koliko je eksploziva potrebno da se takva kuća digne u vazduh. Isto tako, bilo mu je poznato gde se eksploziv mo-

že nabaviti. Takvih mesta bilo je nekoliko, što posle logičnog razmišljanja nije bilo teško zaključiti.

Svuda u zemlji građene su nove železničke pruge. Tamo gde se pruge grade ima sijaset prepreka, a te prepreke ukoliko su kamene, moraju se ukloniti eksplozivom.

Pet dana po svom dolasku u Dodž Siti, zločinac se upoznao sa novim planom izgradnje železničke pruge u okolini grada. Na pruži Dodž Siti—Grant Brant bile su predviđene dve sporedne pruge. Jedna je trebalo da vodi do Rajta i Džetmora. Taj krak je po planu trebalo da iznosi dvestadvaeset milja. Drugi krak je bio nešto kraći, i vodio istočno prema Kinsliju. Na oba kraka graditelji su morali da koriste eksploziv. Naročito na kraćem, i to deonici koja vodi od Kinslija do Rozela. No, još uvek je bilo neizvesno kada će ova pruga doista početi da se gradi. Vođa bande je već rešio da nastavi dalje prema istoku, gde se na deonicama Garden planina sigurno mora koristiti eksploziv. Tada je jednog prepodneva sasvim slučajno u „Alhambra” salunu prisluškivao za šankom vrlo zanimljiv razgovor. Čuo je, naime, da će se od Dodž Sitija nastaviti da gradi pruga do Sand Hilsa. Jedan deo pruge već je postavljen južno od Arkanzasa. Trebalo je samo nastaviti dalje do naselja Montezuma. Ovo naselje se nalazilo dvadeset šest milja jugozapadno od Dodž Sitija u pokrajini Grej. Još istog dana razbojnik je krenuo na put. Iz opreznosti nije pošao duž stare železničke pruge, nego obilaznim putem preko Simarona, koji se nalazio šesnaest milja

zapadno od Dodža, na samoj reci Arkanzas. Pošto u Simaronu nije bilo mosta, morao je da potraži gaz, a onda nastavi oštro prema jugu. Usput ga je zatekla noć. Kasnije, njegov put nije mogao da bude tačno rekonstruisan. Pretpostavljalo se da je još pre zore sledećeg dana nastavio i da je tri ili četiri milje istočno od Montezume naišao na grupu radnika koja je gradila prugu.

Kako je tom razbojniku uspeo da iz radničkog kampa, iz dobro čuvanog i sigurnog magacina, ukrade tako veliku količinu eksploziva da bi digao kuću u ulici Bridž u Dodž Sitiju, nikada nije otkriveno. U svakom slučaju, vraćajući se od Montezume prema Dodž Sitiju, vukao je nekoliko kilograma dinamita. I ovom prilikom koristio je obilazni put. Međutim, koji je to obilazni put bio nikad se nije saznalo, jer ga niko nije video. Samo jedno je bilo izvesno: da je stigao do radničkog kampa kraj Montezume.

Posle izvesnog vremena u Dodž Siti je došao šezdesetosmogodišnji radnik Džozef Ber, poznat među drugovima po tome što je patio od nesanice i tvrdio da je te kritične noći, negde u praskozorje, video jahača čiji opis potpuno odgovara opisu vođe bande.

Čak i da se ova izjava starog radnika protumačila kao priviđenje ili izmišljotina, činjenica da je dinamit nestao učinila je sva dalja pitanja suvišnim.

Zločinac je izabrao noć nedelje da sprovede u delo svoj plan. Tada je bilo najmanje opasnosti da bude otkriven. Konačno, morao je da uđe u dvorište sa eksplozivom i stavi ga u kuću. Pri tom nije bio sasvim si-

guran da li će mu uspeti da nečujno prođe kroz dvorište i uđe u unutrašnjost kuće. Jer, dinamit je trebalo postaviti u samu kuću.

Tačno u pola osam je, noseći eksploziv, prošao kroz gornji deo Bridž ulice sve do glavne ulice gde je nameravao da iza kuće trgovca alat-kama preko ograde dospe u kuću koju je hteo da digne u vazduh.

Bila je subota večer.

U Dodž Sitiju je bilo izuzetno živo. Sa svih strana došli su jahači i dokotrljala se kola. U glavnoj ulici vladala je tako neopisiva galama da građani ni u poprečnim uličicama nisu imali mira. Bez obzira na to, iskusni razbojnik izabrao je ponoć za vreme svoje akcije. Ukoliko bi u ponoć, kada se galama malo stiša, sreo nekog u dvorištu, ovaj bi se u to gluvo doba sigurno i uplašio, misleći da pred sobom ima avet. Ne treba zaboraviti da je u vreme kada su se ovi događaji odigrali, sujeverje bilo vrlo jako, i da su ponoćni sati smatrani za vreme duhova i utvara. No, do ponoći je bilo još punih šest časova!

Šest časova — veoma kratko vreme za četrnaestoro dece i dve stare žene koje su se prihvatile da čuvaju siročad.

Ova zver u ljudskom obličju htela je da uništi šesnaest života da bi utolila svoju žeđ za osvetom prema čoveku, koji se u ovom trenutku nalazio veoma daleko.

U maršalovoj kancelariji je stajao visok, snažan, dežmekast čovek. Prišao je pisaćem stolu, smestio se u stolicu, a onda namršteno posmatrao ulicu. Bio je to Vilijam Bartlej Masterson šef Vajatovih pomoćnika

i njegov zamenik. On se u ovo vreme maršalovog odsustvovanja brinuo za red, mir i zakon u gradu i rukovodio pomoćnicima.

Na Zapadu je bio poznat pod skraćenim imenom Bat Masterson. Delovao je mnogo mrzovoljnije nego što je, u stvari, bio. Međutim, dobar deo njegovog raspoloženja ogledao mu se na licu. Sada je, na primer, bio prilično ljut, jer je celo popodne proveo u koralima i namučio se sa utovarom goveda. Stvari se nisu odvijale onako kako je naredio.

To se odigralo u Klosterfild koralima, koje su kauboji podigli u Dodž Sitiju, iako im se ranč nalazio u dalekom Teksasu. Klosterfild je bio čuveni odgajivač stoke i svake godine je gonio krda goveda na istok preko Dodž Sitija. Bogati rančer je kupio zemljište od grada i tu saziđao koral. Nezgoda je bila u tome, što Masterson nije dozvolio kaubojima sa drugih rančeva da tu smeste privremeno svoju stoku. To je činio, pa je zbog toga imao reči sa nadzornikom Klosterfild ranča. Posle toga više nikome nije dopuštao da se ovim koralima koristi.

Sada su se javile nove nevolje. Flegerovi momci, kauboji sa Fleger ranča iz severne Oklahome, bili su poznati po svojoj izuzetnoj tvrdoglavosti. Naravno, čuvar zakona nije popustio. Upotrebio je svu svoju volju i sav svoj autoritet da kauboji smeste goveda u korale koji su za to određeni.

Malopre je tek uspeo da se oslobodi vođe goniča, koji je krenuo za njim psujući gotovo do same kancelarije.

Tek što se to oknčalo, a negde pre šest sati stiglo je drugo krdo goveda u grad. I te životinje trebalo je negde smestiti. Goniči su bez mnogo razmišljanja hteli da ih uteraju u Klosterfildove korale.

Mnogi će se pitati zbog čega su se svi otimali baš o ove korale, koji su predstavljali privatno vlasništvo rančera iz dalekog Teksasa, iako je u gradu bilo dovoljno ograđenog prostora za smeštaj stoke. Razlog je bio jednostavan: bili su najbliže gradu, imali jako čvrste ograde, a ceo koral bio je ograđen stražarskim kućicama, iz kojih se mogao nadzirati sav ograđeni prostor, umesto da se stalno trči između goveda.

U dnu kancelarije stajala su dva pomoćnika, zaposlena time da u plan korala, koji je bio pričvršćen za zid, unesu promene. To im je naredio još maršal, čovek sa mnogo smisla za praktično. Želeo je da sve bude u redu kad ode i da koliko god može više olakša svom zameniku Mastersonu posao.

Kroz dvorišna vrata ušao je u kancelariju krupni Pot. On je bio Mastersonov zamenik i uprkos svojih četrdeset sedam godina lice mu je bilo vedrije i veselije od lica mladog Mastersona. Za njim je ušao Kid Kej, Vajatov miljenik među pomoćnicima, visok plovokos momak širokih ramena i blistavih plavih budnih očiju.

Pot se okrete prema Kidu i tobož ljutito progundā:

— Čoveče, šta se samo muvaš iza mojih leđa?

Kid stavi ruke na bedra, raskorači se na samim vratima i uzvрати:

— Ja uopšte ne znam šta vi hoćete mister Pot? Kud god ja krenem vidim vas ispred sebe.

Svi prsnuše u smeh.

Pot stade ispred pisaćeg stola, pogleda Mastersona, a onda sam pisaći sto, krcat pismima koja su stajala još od subote neotvorena. Iznenada je izvukao iz te gomile jedan koverat, na kome je sitnim, oštrim rukopisom bilo ispisano Mastersonovo ime.

— Hej, ovaj mi se rukopis čini poznatim, Bat.

— I meni. Ili mi je pisao guverner, ili...

Pot okrete pismo i dodade:

— Nema imena pošiljaoca.

U tom trenutku u kancelariju je utrčala starija žena sa ljubičastim šeširićem i krznenim okovratnikom i počela da opterećuje čuvara zakona svojim problemima, što se uostalom, svakodnevno dešavalo. Njena nećaka se svađala sa svojim mužem, pa je došlo i do tuče. Prema priči starice sa ljubičastim šeširom, bilo je i slomljenog stakla.

Masterson je slušao s pola uha i s vremena na vreme bacao pogled na pismo u Potovoj ruci.

Nije imao prilike da pročita pismo, jer je posle starice ušao u kancelariju celav čovek i žalio se da u njegovoj krčmi sede dva čoveka koji su napravili ceh za dvadeset dolara, a ni jedan od njih nema ni centa da plati. Da stvar bude gora, zapretili su dobrom porcijom batinu ukoliko bi tražio novac.

Samo što je ovaj izašao, uleteo je dečak i rekao da doktor Kilmer želi da govori sa Mastersonom.

Né okrećući se, Bat dokopa des-

nom rukom šešir koji je stajao iza njega i natače ga na glavu. Pritom je ljutito frktao:

— Dobro, reci doktoru da dolazim!

Što se tiče starice sa ljubičastim šeširom i krčmara, poslao je svoje pomoćnike da reše te probleme. Kid Kej je polazeći u krčmu bacio pogled na pismo. N vratima je zastao i rekao preko ramena:

— Setio sam se, mister Masterson! Pismo je od Doka Holideja.

Masterson popravi šešir i htede da se uputi prema vratima. Uhvatio je Potov pogled.

— Mugo li? upitao je zamenik.

Masterson se složio. Pot pocepa omot i razvi hartiju. Pre nego što je počeo da čita, pogledao je potpis. Doista stajalo je Džon Henri Holidej. Preleteo je pogledom redove, a onda pružio pismo Vajatovom zameniku. Ovaj je čitao na glas:

„Dragi Bat, hteo bih da vas zamolim za jednu uslugu. Nastojte da se maršalova kuća u ulici Bridž isprazni. Odvedite svu decu na moj trošak u hotel. Ne mogu da vam sada iznosim razloge. Džon Henri Holidej.”

Masterson. još jednom u sebi pročita pismo, a onda pogleda Pota.

— Šta kažeš na ovo?

Umesto odgovora Pot je postavio pitanje:

— Shvataš li ti šta ovo znači?

Masterson sleže ramenima.

— Ne, uopšte. Ne shvatam!

Sin doktora Kilnera stajao je još uvek na vratima.

— Hoćete li počti, mister Masterson?

— Da, da, evo idem.

Kada se Bat Masterson vratio u kancelariju bilo je već osam sati.

Usput su ga zaustavila dvojica i zadržala ga beznačajnim problemima.

Preko, kraj velikog prozora u „Long Brenč” salunu, za istim stolom, za kojim je inače sedeo usamljeni Dok Holidej, sada se smestio vođa sivolikih poglavica, razbojnika bez plemena.

Ovaj čovek je dokazao da je i sam opasniji nego deset njegovih ljudi. Za ono što je ovde smerao niko mu i nije bio potreban. Za ono što je hteo da sprovede u gradu samog Vajata Erpa dovoljna mu je njegova sopstvena sposobnost. On će kuću maršala Erpa sa svim što se unutra nalazi dići u vazduh. S dinami- tom koji je ukrao na železnici za- daće svom neprijatelju udarac, teži od svih udaraca koje je do sada banda sivolikih zadala ovom čoveku.

Ne treba misliti da je veliki vođa napustio sve svoje ranije planove. Nikako! Kao i do sada, nameravao je da se zajedno sa svojom bandom smesti u neki veliki grad i tu pri- grabi svu vlast i moć.

Naravno, u ovom trenutku su takve misli delovale smešno. Bio je sam. Međutim, samom vođi to uopšte nije bilo smešno, niti neizvodljivo. To što je kod Santa Fe izgubio jezgro svoje bande, nije ga porazilo. On će već sakupiti novu bandu. Važno je da stvori jezgro, a sve je dalje lako. Mnogi su, uostalom, još uvek bili tu, sitni sivoliki, usputni trkači koji su ostali uz organizaciju iz straha i činili ono što niko ne bi činio.

Sada je imao svoje jatake među građanima Santa Fe, Tombstona, Naka, Taksona i mnogih drugih gr- dova. Pre nego što su sivoliki došli u grad, niko od njegovih današnjih saradnika nije ni slutio da će se priključiti bandi. Međutim, zastrašivanjem i učenom vođa je uspeo da pribavi sebi saradnike. Očekivao je da će se to isto desiti u pravom trenutku i u Dodž Sitiju.

Zločinac je posmatrao Mastersona kako nailazi iz glavne ulice i penje se uz trem. Odavno mu je bilo po- znato ko je taj čovek. Znao je da je Vajatov zamenik.

Ta činjenica nije mogla da ostane nepoznata strancu koji je došao u grad. Uostalom, nije moglo izazva- ti nikakvu sumnju, ako se o tome i raspita.

Kao što je rečeno, bilo je osam sa- ti kada se Bat Masterson vratio u kancelariju.

Pomoćnik Mak Lorens je preuzeo dežurstvo. Bio je zadubjen u sastav- ljanje izveštaja, tako da uopšte nije obratio pažnju na Holidejevo pismo, čak je i svoje papire stavio preko njega.

Samo što je kročio u kancelariju, Mastersona dočeka stariji, bolešljivi čovek koji je živio u najvećoj bedi u jednoj od koliba kraj reke.

— Šta ima novo, mister Hender- son — upitao ga čuvar zakona.

— Došao sam zbog posla, mister Masterson. Zbog posla koji ste mi obećali.

— Nema još ništa, mister Hender- son. Obavestiću vas čim se u koralu nađe neki posao.

— Ali tamo ima goveda.

U to je u kancelariju ušao visok čovek u smeđem somotskom odelu. Bio je to Fiedžerald Fleming, zamenik gradonačelnika. I on je došao ovamo da se konsultuje sa Mastersonom o nekim stvarima koje je smatrao važnim.

Dok Holidejevo pismo ležalo je sada iza šest ispisanih listova hartije koje je tu položio pomoćnik Lorens.

Bat Masterson najzad dokopa pismo, izvuče ga ispod hartije i još jednom prelete pogledom po redovima.

Treba pomenuti da mrzovoljni zamenik maršala Erpa nije gajio baš prijateljska osećanja prema Holideju.

Konačno, kockar je predstavljao suštu suprotnost Batu Mastersonu. Vitki, nervozni Dok Holidej, bio je čovek pun duha, brzo je mislio, brzo reagovao, dorastao svakoj situaciji. Masterson je međutim, bio sasvim drugačiji. Drven i krut. No, ono što je podsvesno uticalo da maršalov zamenik oseća izvesno neprijateljstvo prema Džordžijancu, bila je činjenica što ga je Erp smatrao najboljim prijateljem. To je, uostalom, i bila istina. Vajat Erp ni jednog čoveka na svetu nije voleo koliko Doka Holideja. Bat je to znao; prijateljstvo između maršala i tog ugladenog, elegantnog kockara, nije ga činilo srećnim. Bilo bi mu draže da Vajat nije uvek jahao sa Holidejem. No, pošto je bio pošten i pravičan, priznavao je kockaru sve njegove sposobnosti, cenio je njegovu brzu ruku, budne oči i zdrav razum.

Ono što je Masterson rekao kratko vreme pre svoje smrti u Njujorku, zabeležio je jedan od poznatih novinara tog vremena.

„Nikada ga nisam mario. No, stoji

da sam mu se divio zbog tri stvari: njegove izuzetno brze ruke, njegove hladnoće i odanog prijateljstva prema Vajatu Erpu.”

Eto to je bilo ono što je maršalovog zamenika navelo da još jednom pogleda pismo. Pritom ga je ometao zamenik gradonačelnika, koji je sve vreme teatralno mahao rukama, žaleći se na galamu u Trećoj ulici.

Tako je bilo bar desetak beznačajnosti koje su sve više dovodile u opasnost živote četrnaestoro dece i dveju starih žena.

Preko, u „Long Brenč” salunu, seдео je nepomirljivi i odlučni razbojnik i kao grabljiva zver spremio se da poćini višestruko ubistvo.

Da li ga je na to nagnala slepa mržnja? Nipošto!

Iako ga je ovde dovela želja za osvetom, sve što je činio, činio je hladno, razmišljajući. Hteo je da zada žestok udarac svom najoštrijem protivniku Vajatu Erpu, kako bi mu na taj način stavio do znanja da odustane od ogorčene potere za bandom sivolikih. Bio je uveren da mora da postoji takav udarac, dovoljno težak, koji će nagnati Vajata Erpa da odustane.

Veliki vođa sivolikih pripremio je sve za svoje bekstvo iz grada. Ućinice to neupadljivo. Neprimećen, kao što je to uostalom uvek i činio.

U međuvremenu, kazaljka na velikom, požutelom broćčaniku časovnika u maršalovoj kancelariji neumoljivo je žurila.

*
* *

Nekoliko dana ranije u dvorištu Bara „Vatra” u Santa Fe stajala su

dva čoveka. Jedan od njih je bio visok, vitak, bleđeg aristokratskog lica i ledeno plavih očiju. Gornju usnu su mu krasili negovani brkovi. Nosio je crno odelo, sašiveno po najnovijoj modi, belu košulju ukrašenu riševima i kao krv crveni vezani prsluk. Mašnu je kicoški vezao. Pošto mu je kaput bio otkopčan, video se debeo zlatni lanac. U to izuzetno elegantno odevanje teško se uklapao širok crni opasač od bivolje kože, načičkan mecima i veliki revolveri kalibra 45, sa niklovanim cevima i drškom ukrašenim slonovačom.

Dok Holidej!

Upravo je izvukao iz zlatne tabakere omiljenu cigaretu i stavio je među zube. Kresnuo je o nokat palca palidrvce i uvukao dim.

Kraj njega, naslonjen na teška kola sa arnjevima, stajao je čovek od koga su se lako mogla načiniti dva, tako mu je rast bio džinovski. Imao je sigurno više od dva metra. Lice mu je bilo opaljeno suncem, markantno, a oči smaragdno zelene. Pažljivo je posmatrao svog sabasednika. Kolos od čoveka nosio je novi beli stetson, sivu platnenu košulju, smeđi kožni kaput i pantalone od sivog materijala. Na ukrštenom opasaču visila su dva teška revolvra. Taj čovek je bio Teksašanin Luk Šort.

Sledeći Holidejev primer, izvadio je iz džepa dugačku cigaru i prihvatio upaljeno palidrvce.

— Kud li je mogao da ode? — upitao je Teksašanin krupnim glasom.

Kockar sleže ramenima, maši se za sat, podiže poklopac i pogleda brojčanik. Onda se okrete i pucnu prstima. Odmah se pojavi crni deran i stade ukočeno pred kockara.

— Da, Dok? — upitao je.

— Dovedi konje.

Dečak klimnu glavom i izgubi se, a zatim posle nekoliko trenutaka vrati vodeći tri konja, koji bi izazvali divljenje svakog poznavaoa.

Prvi je bio dugonogi vranac sa blistavom crnom grivom i crnim repom. Odgajen u Teksasu. Nervozno je strigao ušima, dok se približavao Holideju i Šortu.

Iza njega su išla dva riđana, od kojih je jedan bio tako veliki, da se odmah znalo kome od ove dvojice pripada. Drugi, Holidejev konj, izgledao je kao da su ga odgajali Indijanci. Gotovo da i nije zaostajao po klasi za vrancem.

Samo trenutak kasnije kapija se otvori i na njoj pojavi visoki, plećati Vajat Erp.

Imao je crno odelo, slično Holidejevom, samo ne tako elegantno, sivu košulju i kao Šort crnu mašnu. U širokom opasaču na levoj strani nalazio se revolver sa cevi dugom najmanje 30 santimetara. Bio je to čuveni bantlajn specijal. S desne strane nosio je normalan revolver, kalibra 45. Čizme sa visokim sarama bile su mu ukrašene teksaškim prošivima. Inače je bio sasvim jednostavno odeveh. Vajat je video svog vranca i klimnuo glavom.

— Baš dobro, možemo da krenemo!

Dok Holidej dade crnom dečaku novčić, a džinovski Teksašanin ga pomilova po kovrdžavoj kosi. Sva trojica vinula su se u sedla, i pošla prema kapiji, koju je dečak otvorio širom. Vajat Erp je jahao prvi. Tri čuvena čoveka išla su lagano glavnom ulicom Santa Fe u pravcu severa.

Prošle noći došlo je do užasne pucnjave u naselju Ladora, gde je otkriveno skrovište sivolikih. Četrnaest sivolikih sedelo je u zatvoru Santa Fe, iz koga će krišom posebnim transportom biti dan kasnije odvedeni iz grada.

Na žalost, najveća riba uspela je da se provuče kroz otvor mreže: vođa bande.

Maršal je zaključio da je vođa bande napustio Ladoru, po svemu sudeći, još pre napada. Naravno, nije znao da li je naslutio da će do napada doći, ili je iz nekih drugih razloga napustio skrovište.

Za sada čovek iz Misurija nije znao da je naselje Ladoru uspeo da napusti i srećno se izvuče još jedan sivoliki, jedan od nižih vođa i verovatno najopasniji čovek posle Kapisina, razbojnik napolitanskog porekla Cezar Džimi Valeta.

U ovo vreme, izuzev Valeta, nije bilo ni jednog sivolikog koji je posedovao prsten sa trouglom. Takav prsten mogao je da ima samo jedan čovek koji je po značaju bio odmah iza velikog vođe.

Na osnovu svega što se do tada dogodilo moglo se nadati da je banda uništena. Takvu nadu, međutim, maršal nije gajio. Bio je čak uveren da će ona još dugo živeti i dejstvovati.

Najzad, na to su ukazivala i iskustva koja je Vajat Erp do sada imao sa ovim zločinačkim udruženjem. Iskustva su bila takva da nisu davala mesta nadi da je banda uništena. Da bi se ovaj zločinački savez iskorenio, trebalo je da se vlada energično uključi u akciju. Kao što će budućnost pokazati, za to je sada bilo prekasno.

Prekasno! Da, iako je u ovom trenutku postojao samo vođa i prvi njegov pomoćnik, — iako čak nisu bili u vezi.

Tokom celog popodneva su tri čuvara zakona sa neupadljivih mesta posmatrali zatvor Santa Fe, ali nisu otkrili nikoga ko bi im se učinio sumnjivim.

Jasno, nisu imali pojma da veliki vođa, takođe iz nekog skrovitog ugla, takođe posmatra zatvor. Veliki vođa je bio dovoljno oprezan da trojici opasnih protivnika ne izlazi na oči.

Negde oko podne, tri prijatelja napustila su Santa Fe. Vajat Erp je odlučio da još jednom, poslednji put odjaše do naselja Ladore.

Da je imao više ljudi uz sebe, ostavio bi čuvare da motre na dolinu, kako bi otkrile vođu bande, ukoliko bi ovaj odlučio da se vrati.

I da je imao ljude, takav poduhvat bi bio veoma težak, jer se čovek kakav je veliki vođa, nije dao lako uhvatiti.

Bilo je oko pet sati kada je čovek iz Misurija otkrio trag jahača koji vetar još uvek nije razvejavao. Oštre maršalove oči brzo su utvrdile da trag u širokom luku vodi do naselja Ladore.

Bio je to trag vođe bande!

Za vreme dok su Vajat Erp i Dok Holidej prilazili naselju sa severne strane, Teksašanin je prilazio iz pravca Rio Purka.

Konačno, nije bilo isključivo da je vođa bande opet u svom skrovištu i da je ovde sakupio ljude koji ili nisu učestvovali u pucnjavi, ili su uspeli da joj umaknu.

Vajat Erp se malo pridžuje u sedlu

i pogleda prema gradu. Kada je okrenuo glavu, sreo je Holidejev pogled. Ovaj je odmahivao glavom i rekao poluglasno:

— On je otišao.

— U grad nije ni silazio — složi se čovek iz Misurija. U međuvremenu je, naime, utvrdio da trag čoveka koji su sledili vodi odavde dalje prema severu.

Uprkos tome, maršal je sjahao niz obronak, dok mu je Holidej pokrivao leđa. Stigao je do uske glavne ulice Ladore, i zviždukom dozvao Teksašanina. Zajedno su pretresli sve kuće i sva dvorišta. Rezultat nije iznenadio maršala. Ladore je bila prazna i napuštena.

Teksašanin je reagovao na svoj uobičajeni način:

— Najradije bih celo ovo razbojničko gnezdo zapalio.

Ova pomisao i nije bila tako loša, jer spaljen grad nije lako ponovo podići.

Neobični čovek iz Misurija se bez obzira na sve protivio, smatrajući da spaljivanje bilo koje i bilo kakve kuće ne može da koristi ni jednom poštenom i hrabrom čoveku. Najzad, i sam je veoma dobro znao kako je to težak i mukotrpan posao sagrađiti kuću. Ko uostalom, zna da li će se neki od bezbrojnih karavana naseljenika koji kreću sa istoka na zapad jednog dana baš ovde zaustaviti željom da se naseli? Tu već postoji mali grad, pa makar to bio i grad u pesku. Najzad, naseljenika je bilo sve više, pa će jednog dana neki biti prinuđeni da se baš ovde smeste. Rio Purko, prilično velika reka, imala je dosta vode. Vredne ljudske ruke moći će da nađu izvore i iskopaju bunare.

Tri prijatelja napustila su skrovište razbojnika i vratila se u Santa Fe.

U gradu su stigli u toku noći. No, ni u ovim časovima Santa Fe nije spavao. Iz mnogih krčmi na široku glavnu ulicu dopiralo je avetinjsko svetlo, obasjavajući duge redove konna, vezane za prečke ispod tremova. Kola su se kotrljala u svim pravcima. Pesak je škripio pod teškim točkovima. Uobičajena slika u velikom gradu na Zapadu.

Toga dana baš u ovom gradu negde dobro pritajen nalazio se čovek za kojim su tri prijatelja tragala.

Dani su prolazili.

Međutim, potera za sivolikim nije prestala, iako je bila bezuspešna. Od ranog jutra do kasno u noć tri prijatelja su pročešljavala grad. U tome im je pomogao Džeri Lorajan, koga je maršal odredio za šerifovog zamenika, sve dok se zvanično ne izabere novi čuvar zakona.

Kada se u gradu raščulo da je maršal samo sa dvojicom svojih prijatelja uspeo da otkrije i uništi skrovište sivolikih u blizini i stavi iza katanaca veliki broj razbojnika, prijavilo se više dobrovoljaca.

Pošto je u ovo doba godine u Santa Fe bilo već prilično toplo, pretraživanje grada predstavljalo je veliki napor.

Nebo nad Santa Fe bilo je plavo i bez oblaka. Već u devet sati ujutru u vazduhu se osećala jara.

U dvorištu bara „Vatra” stajali su Holidej i Luk Šort pod nastrešnicom šupe i čekali maršala. Vajat je otišao do gradonačelnika, zatim učinio još jednu posetu nekadašnjem šerifu Vinteru, koji je već duže vremena bio bolestan, a onda se konač-

no pojavio u dvorištu bara. Odmah posle njega u dvorištu je stupila i lepa vlasnica Dženi Blek.

— Vi, dakle, hoćete doista da nas napustite mister Erp? — upitala je lepotica.

Maršal potraži pogled svog prijatelja Doka Holideja, a onda uzvratiti tiho:

— Da, gospođice Blek, moramo dalje.

— Kuda, ako nije tajna?

— Verovatno nazad kući.

— Kući? — promrsi devojka. — Šta je to za vas — kući, mister Erp?

Preko maršalovog lica preleti senka. Okrenuo se sada potpuno prema nežnoj, lepoj Dženet.

— Vaše pitanje je doista umesno, Dženet. Ipak, mislim da je za mene kod kuće biti u Dodž Sitiju. Šta vi mislite, Dok?

Kockar klimnu potvrdno glavom i odvoji se od stuba nastrešnice. Luk Šort zabaci šešir i pođe zajedno sa kockarom prema stepenicama.

— Mi, dakle, krećemo — zaključiti Teksašanin.

— Da, Luk!

Pola sata kasnije Santa Fe je ležao za njima.

Nisu jahali prema zapadu, nego pravo prema severu. Šest milja iza grada, čovek iz Misurija zaustavi svog vranca i okrete se u sedlu. Kockar uhvati prijateljev pogled. I Luk Šort je zaustavio konja. Pokušao je da na Holidejevom licu pročita šta ovaj misli, ali bez uspeha. Razočaran okrenuo se u sedlu i upravio pogled prema sada već dalekom Santa Fe.

— Ja doista ne znam gde bismo tog momka mogli da tražimo. On može biti svuda, ma gde. U Montani ili Teksasu, pa čak i u Santa Fe.

Naravno, bistri Luk Šort je rekao glasno ono što je dvojicu njegovih prijatelja pritiskivalo. Baš to, gde da ga sada traže? Gde li se skrio? Pošto ga niko nije poznavao, niti mu video lice, čak nije znao ni njegov pravi glas, mogao je mirno da ostane u Santa Fe i dalje kuje svoje paklene planove. Isto tako, nije se moglo znati da li ima pomoćnike koji su mu i dalje na raspolaganju i uz čiju pomoć će ponovo ojačati bandu.

— Zar ne bismo morali u stvari u Tombston — raspitivao se džin.

Maršal je klimnuo glavom.

— Da, to bi smo svakako morali, a morali bi smo isto tako i natrag u Dodž Siti.

Dok Holidej podiže pogled.

— Imati li doista takvu nameru?

Čovek iz Misurija se zagleda u pravcu severoistoka, tamo gde se od prilike vijugao široki drum prema Dodž Sitiju.

— Tako je. Doista imam tu nameru.

Teksašanin sleže ramenima.

— Što se mene tiče, može. Izvolite pa izaberite maršale. Što je najlepše, ovde se nalazimo negde od prilike na sredini: treba prevaliti gotovo isto do Dodž Sitija, koliko i do Tombstona. Ja sam, međutim, mislio da želite da sledite onog lupeža.

— Lako je to reći, Teks. No, znate li vi možda kuda je odjahao?

— Naravno, da ne znam, Dok. Ali u Dodž Siti najverovatnije nije.

Sada se i kockar zagledao u pravcu druma koji vodi za Dodž Siti.

— Najverovatnije? — ponovio je tiho. — Šta je kod čoveka uopšte verovatno ili najverovatnije?

Dok su Luk i Holidej razgovarali,

Vajat je ćutke, zamišljeno sedeo podbočen o vrh sedla.

— Mi ćemo jahati u Dodž Siti — rekao je posle izvesnog vremena.

Kockar ga ispitivački pogleda, a Luk Sort upita:

— Imate li neki poseban razlog za to maršale?

— Da, veoma važan razlog. Krajnje je vreme da kod kuće malo pogledam kako stoje stvari.

Jahali su prema Dodž Sitiju. Najkraćim putem pored Takmonta do Klajtona, duž granice Teksasa, jednim malim delom kroz Oklahomu, a onda prešli u Kansas. Jahali su duž Kruket potoka približavajući se reci Arkanzas, čime su znatno skratili put.

Bila je noć kada su stigli da planinskih lanaca i zagledali se u dolinu reke. Maršal zaustavi konja, ispruži ruku i pokaza prema severu.

— Reka!

Dva prijatelja, koja su jahala iza njega, takođe su se zaustavila da pogledaju predeo kroz koji je vijugao srebrnasti Arkanzas. Pri bleđoj svetlosti zvezda na drugoj obali reke nazirali su obrise grada. Dodž Siti je izgledao kao obavijen potpunim mrakom, miran i tih.

Bilo je nešto posle ponoći kada su stigli do uzvišice, a onda ubrzo sišli na most.

Izenada se snažna eksplozija prolomi vazduhom, a dole u gradu suknu visoki stub vatre, koji se pretvori u vulkan. Tri prijatelja su uplašeno zaustavila konje.

Maršal levom rukom pljesnu konja po bedrima. Ovaj plete kao munja preko mosta, pa duž ulice Bridž. Kada su stigli do glavne ulice pro-

teklo je najviše tri minuta od eksplozije. Na samoj sredini glavne ulice mogli su da ustanove da je do eksplozije došlo u produženom delu ulice Bridž.

Vajat Erp kliznu iz sedla i zagleda se u stubove dima i vatre. Dok Holidej, koji je takođe sjahao s konja, stade uz maršala. Vajat je kao paralizovan, nesposoban da se makne s mesta. Jedva je procedio preko usana:

— Deca, Dok!

Bila je to kuća koja je pripadala Doku Holideju, ali je u zemljišne knjige uvedene pod maršalovim imenom.

U tom trenutku su ugledali jednog čoveka kako istrčava iz dvorišta razorene kuće.

Munjevito su se u rukama Doka Holideja našla oba revolvera.

— Stojte!

Na to Teksašanin istupi napred.

— Ostavite samo Dok! Tog momka ću uzeti na svoju dušu.

Potrčao je krupnim koracima napred, i dokopao čoveka koji je izlazio iz dima i prašine, gotovo posrćući.

— Bat!

Da, to je bio Bat Masterson, Vajatov zamenik.

Masterson je kašljao i brisao nadlanicom lice. Izenađeno je pogledao diva i promrsio:

— Luk, vi?

— Da, ja.

Tada je zamenik Masterson ugledao maršala. Pošao mu je u susret, posrćući i hrapavim glasom rekao:

— Gazda, to ste vi, baš dobro...

Vajat je gledao mimo Mastersona prema mestu gde je došlo do eksplozije.

— Deca — ponovio je još jednom muklo.

— Kako, deca? — promrsi Teksašanin, iznenađeno.

Tek sada se maršal malo pribrao, obrisao levom rukom lice, kao da tim pokretom hoće da odagna užasne misli i uzvratio potištenim glasom:

— To je bila neka vrsta dečjeg doma, Luk. Tamo smo smestili četrnaestoro siročadi.

— Šta?!

Bat Masterson izvadi maramicu iz džepa i obrisao očnojenu čelo.

— Decu sam, maršale, sklonio iz kuće.

Vajat naglo okrete glavu i s nevericom pogleda zamenika.

— Šta kažete da ste učinili?

— Sklonio sam decu iz kuće, kao što mi je Dok uostalom naložio.

— Dok? Maršal sasvim lagano okrenuo prema kockaru koji mu je stajao iza leđa. Holidej je upravo pripalio cigaretu i gledao na suprotnu stranu, kao da tamo ima nečeg zanimljivog.

Maršal je prosto bio nesposoban da bilo šta kaže.

— Znači, Dok vam je to naložio?

— Da, dobio sam pismo baš danas, rano ujutru, iako je nedelja. U stvari, luda je sreća što sam uspeo danas da ih negde smestim.

Dok Holidej se lagano odvojio od grupe i pošao niz glavnu ulicu. Zastao je ispred „Long Brenč” saluna i kroz prozor bacio pogled u mračnu prostoriju. Nije stupio na trem, nego krenuo dalje. Konj je išao za njim. Bio je to gotovo tužan prizor videti čoveka kako lagano odlazi ulicom utonulom u noć.

Masterson, Šort i Erp su gledali za njim.

— Shvatate li vi to? — upitao je Luk.

Maršal ništa nije uzvratio, nego je krenuo za prijateljem. Stigao ga je ispred gvoždarske radnje.

— Slušajte, Dok, to me doista interesuje. Vi ste dakle, napisali Batu pismo?

Holidej ispljunu opušak.

— Jesam, pisao sam mu.

— Zbog čega?

— Ne znam. A znate li vi zbog čega ste dojahali u Dodž Siti?

Maršal zastade i podboči se.

— U pravu ste, Dok, doista. Onda je nastavio više za sebe: — Prosto, morao sam da dojašim ovamo, jer sam iznenađa osetio da sam ovde potreban i da se ovde nešto dogodilo.

Holidej sleže rezignirano ramenima.

— Eto vidite, to nešto se i dogodilo. Naš prijatelj je još jednom bio brži od nas.

Maršal uhvati kocakra za mišicu i povuče ga prema sebi.

— Ali, Dok, to je čudno! Pravo čudo! Glas mu je lako podrhtavao. Kako ste samo došli na pomisao da Batu napišete da izvuče decu iz te kuće? Dragi bože, nikad to neću shvatiti!

— Ni ja — uzvratiti kockar gledajući na drugu stranu. — Veoma sam umoran, shvatate me sigurno!

— I te kako vas shvatam Dok.

Iznenađa Holidej zastade.

— Prokletstvo, gde li ću sad spavati?

— Kako to mislite?

U to su Masterson i Luk Šort stigli. Maršalov pomoćnik je objasnio:

— U njegovim sobama u hotelu su sada smeštena deca. On je te sobe stavio meni na raspolaganje. Osim toga, morali smo da iznajmimo još tri, koje on hoće takođe da plati, ali...

— Deca u njegovom apartmanu? — upitao je maršal, misleći na to kako je ovaj otmeni čovek iz Džordžije vodio računa o redu i održavanju svojih otmeno uređenih soba.

— Pa, da — rekao je Holidej kao usput. — Na taj način sam mu omogućio da bar deo te decurlije negde smestim, ne rizikujući da lutaju beznađežno po gradu.

Masterson zviznu:

— Prokletstvo, to je bilo žestoko, Dok! Moram da priznam, prava sreća što sam tu stvar dovoljno ozbiljno shvatio i što sam požurio da izvršim vaš halog. Pravo da vam kažem, ni sam ne znam šta me je na to podstaklo. Prosto, iznenada sam osetio da to moram vrlo brzo obaviti. Priznajem, bilo je prilično kasno, već pola devet i deca su bila u posteljama. Sve sam onako bunovne izvukao i sa dve stare žene preselio u hotel. Sirotani, svi su bili prilično zbunjeni i delovali glupo našavši se u tako elegantno uređenim prostorijama. Naravno, morao sam mister Heliju da pokažem vaše pismo. Kada ga je video, lako se naklonio i sve je bilo u redu.

— Bože, bože! — iščudavao se Teksašanin. — Pa to je neverovatno! Znači doista se ništa nije dogodilo?

Bat odmahnu glavom.

— Ne, ništa. Samo je kuća otišla do đavola.

— Nije šteta — primeti kockar.

— I onako nije mnogo vredela!

— To baš nije sasvim tačno — umeša se maršal. — Bila je to jedna vrlo korisna kuća i mogla je da služi u tu svrhu bar još dve decenije.

Uvek optimistički raspoložen, Teksašanin ubaci:

— Isteraćemo mi te dolare lupetu iz džepa, budite sigurni.

— Mogli bismo svi da spavamo u kancelariji — predloži Masterson.

Holidej je odlučno odbio.

— Sačuvaj bože! Nipošto ne želim da spavam u tako neposrednoj blizini zatvora.

— To, uostalom, nije ni potrebno — objašnjavao je maršal — Kod gospođe Bartel ima dovoljno mesta.

Već godinama je maršal stanovalao u kući porodice Bartel dve kuće dalje od šerifske kancelarije. Kuća Bartelovih bila je jedna od četiri grade na drugoj strani glavne ulice.

Neko vreme nisu ništa govorili, a onda maršal upita:

— Ima li još nečeg, Bat?

— Ne, ako izuzmemo ovo što ste sami doživeli, gazda.

Maršal povede konja preko ulice prema Hartelovoj kući.

*
*
*

U ranu zoru su svi već krenuli. Vajat Erp, Luk Šort, Bat Masterson i petorica pomoćnika. Pošto su pomno ispitali mesto gde je došlo do eksplozije, krenuli su na put. Oko jedanaest su se vratili u grad Pot,

Lorens i Bat Masterson, a pola sata kasnije i ostali. Samo su Vajat i Luk Šort ostali van grada. Došli su tek kada je pao mrak.

Vajat je učinio ono što je činio i ranije kada je tražio nekoga ko je u gradu počinio razbojništvo. Raspitivao se kod svih ljudi, od kojih je mogao da dobije neko obaveštenje. Uzalud, niko ništa sumnjivo nije primetio, niti kog sumnjivog video. Uostalom, Vajat nije mnogo ni očekivao od svog ispitivanja, tim pre što nije mogao da opiše razbojnika na koga je sumnjao. Čak i njegova pretpostavka da je počinilac ovog zločina bio vođa sivolikih, bila je doista samo — pretpostavka.

Posle večere maršal je seo za pisaći sto i zaronio glavu u šake. Čutke se zagledao u požutelu kartu ispred sebe. Luk Šort je bio naslonjen na stalak sa puškama, a Bat Masterson stajao iza maršalovih leđa.

Dok Holidej, kao što je uvek činio, smestio se uz zid između prozora i vrata, podupro se jednom nogom o zid i pušio.

Pot Lorens i Kid Kej, i još dvojica pomoćnika, okupili su se oko pisaćeg stola i takođe posmatrali mapu.

— Znamo onoliko koliko smo znali i onog dana kada smo krenuli iz Santa Fe — prekinuo je Teksašanin tišinu. — On može biti svuda: na jugu, istoku, severu, zapadu, a i u Dodž Sitiju.

Vajat Erp podiže glavu.

— On više nije u Dodž Sitiju.

Teksašanin je bio radoznao:

— Kako ste došli do tog zaključka?

Maršal je sada posmatrao ispod oboda šešira Doka Holideja. Ovaj je vešto odbio dva koluta dima, sačekao da se razidu, a onda rekao tiho:

— Postoje tri jaka razloga da napusti grad. Jedan je pre dokaz nego razlog. Da je u Dodž Sitiju, Bartelova kuća ne bi postojala. Pošto postoji i dalje, dokaz je da nije u gradu. Drugo, on je uvek posle svakog napada i akcije munjevito iščezao. a treće, ne zaboravite da je on ovde stranac i da ga je možda neko posmatrao.

— Shvaćam — primeti Bat Masterson — ali to sa Bartelovom kućom nije mi baš jasno.

Kockar mu je objasnio, ne vadeći cigaretu iz usta.

— Nemojte zaboraviti da je Bartel naš veliki prijatelj. Da je razbojnik ostao u gradu, ne bi dozvolio da ta kuća ostane neoštećena. Osim toga, sigurno mu nije promaklo da se maršal vratio u grad i da se smestio u Bartelovu kuću.

Sada se javio i dugonja Pot:

— Vi ste dakle čvrsto uvereni da je to doista bio veliki vođa sivolikih?

Maršal je ćutao, ali je zato umesto njega odgovorio Bat Masterson:

— U to nismo baš tako čvrsto uvereni Pot.

Dok Holidej se kiselo nasmeja.

— Na žalost jesmo, doista jesmo, Bat.

Rekavši to, Holidej se okrete i lagano pođe napolje, dok su ga iznenađeni pomoćnici gledali.

Masterson se obrati svom šefu.

— Delite li njegovo mišljenje, gazda?

Vajat Erp ustade od pisaćeg stola, složi kartu i vrati je u bisage.

— Da, Bat, na žalost delim.

Užasna eksplozija u toku noći protresla je Dodž Siti. Iako sutradan ujutro niko nije znao šta se ustvari dogodilo, do podneva je vest procurila. Mora biti da je uprkos maršalovoj zabrani, neki od pomoćnika izbrbljao, ili je, što je verovatnije, neko od građana prisluškivao razgovor čuvara zakona.

U svakom slučaju, stanovnici Dodž Sitija su u podne sledećeg dana znali samo to, da se Vajat Erp vratio, što ih je obradovalo. U stvari, povezali su njegov povratak sa eksplozijom u ulici Bridž, ceneći da je veliki maršal otkrio da se nešto sprema u gradu i zbog toga došao. Naravno, polako se rasprelo klupče. Budući da je već mesecima maršal bio za petama velikom vođi sivolikih neki bistriji su i sami došli na pomisao da su u eksploziju bili umešani prsti ovog opasnog zločinca.

Dodž Siti je dugi niz godina živeo u miru i postao novi grad, zahvaljujući maršalu. Građani su navikli da žive u miru i redu. Naravno, s vremena na vreme se i ovde nešto događalo. Povremeno je bilo puškaranja, ali se zahvaljujući velikom Vajatovom autoritetu sve brzo smirilo.

Uprkos tome, eksplozija je do te mere uznemirila duhove u Dodž Sitiju da su se brzo našli u stanju straha i užasa u kome i građani ostalih gradova kroz koje je prošla banda sivolikih. Strah se uvukao u Dodž Siti!

Prvo je to bio Tombston, onda je zavladao u Koloradu, pa u Sante Fe, a sada stigao čak i do Dodž Sitija. Pravu predstavu o veličini i snazi bande stanovnici Dodž Sitija nisu mogli da imaju. Smatrali su je, u stvari, neuporedivo jačom i moćnijom, tim pre što se veliki vođa drznuo da u gradu maršala Erpa celu jednu kuću digne u vazduh.

Što je najgore, pretpostavljali su da je to samo početak. Signal za početak čitavog niza zločina i razbojništava koja tek pretstoje.

Dakle, strah se uvlačio nečujno pod krovove kuća u stari stočarski grad, smeštao tu i pritiskivao sve. Taj strah bio je nalik na demona.

Jednom jedinom eksplozijom u toku noći osećanje sigurnosti koje godinama činilo život u Dodž Sitiju prijatnim, bilo je kao rukom odneseno.

U redu, maršal se vratio, u gradu je. Ali to je bilo jedino umirenje, jedina uteha. No, hoće li moći da uhvati zločince, hoće li uspeti da ih savlada?

Do sada se nikada takvo pitanje nije postavljalo, jer je Vajat Erp uspeo da uhvati sve zločince, ma ko bio u pitanju. Međutim, ovaj čovek kome su pripisivali razbojništvo u ulici Bridž nije bio običan zločinac. Ne, bio je najprevejaniji i najopasniji razbojnik, koji je ikada živeo na Zapadu.

Najgore od svega bilo je to što ga niko nije poznavao, pa ni Vajat Erp.

Još pre nekoliko dana u novinama je s ponosom pisano da je maršal Erp u Santa Fe uništio bandu sivolikih. Na kraju članka nalazila

se rečenica u kojoj se sa žaljenjem konstatuje da maršalu nije uspelo da uhvati najopasnijeg među zločincima, njihovu vođu. Umakao je iz skrovišta.

Jasno, nikome nije padalo na pamet da je vođa bande radio potpuno sam.

Niko nije slutio da nema uz sebe ljude koji ga prate i štite. Čak su pretpostavljali da Dodž Siti vrvi od sivoliki.

Sve ono što se dogodilo u Tombs-tonu, Taksonu, Naku, Piramidu Jampi i mnogim drugim gradovima, događalo se sada i u Dodž Sitiju, u gradu samog Vajata Erpa! Ljudi su drhtali od straha.

Stariji ljudi su neprestano dolazili u kancelariju i preklinjali maršala da učini sve što može da otera razbojnike.

Bat Masterson je upravo kršeći ruke preklinjao ljude da se urazume.

— Gde su ti razbojnici, gospodo? — brečno se na jednu staru ženu. — Nema ni jednog. Bio je to jedan jedini čovek, jedan ludak, koji je digao kuću u vazduh.

— Ne, ne, sivoliki su u gradu — jadikovala je bezuba starica. — Oni su u gradu i svi to znaju.

— Ko to svi? — prekide je maršalov zamenik.

— Gospođa Blunfild, gospođa Taker čak i mister Loneyan i doktor Kroft.

— Doktor Kroft, neka ga đavo nosi! Odmah ću ja da vidim to sa njim, budite sigurni.

Masterson istrča iz kancelarije.

Nekoliko minuta kasnije ljutito je

kucao na vrata kuće doktora Krofta u ulici Česnut.

— Doktore, čuo sam da vi stavljate mušice ljudima u glavu.

— Ja? — iznenadi se mršavi, ćelavi lekar. — Kakve to besmislice govorite mister Masterson. Kako ste došli na to?

— Vi ste rekli ljudima da su sivoliki u gradu?

— Ja to rekao? Ne, to mi uopšte nije bilo potrebno — branio se lekar. — Svako to zna.

Bat ga grubo uhvati za ramena i protrese.

— Slušajte, doktore, ako samo ćujem da ste nešto šušnuli, loše ćete se provesti.

— Ostavite me! Zabranjujem vam da se tako ponašate. Žaliću se Vajatu Erpu! Šta vam pada na pamet, prokleti trapavko? Grad vrvi od sivoliki, a vi dolazite ovamo i smatrate da imate pravo da se ponašate sa mnom kao sa nekom alapačom. Vucite se napolje i gledajte svoja posla. Bolje bi vam bilo da obavljate svoju dužnost i pobrinete se da sve kuće u Dodž Sitiju ne odlete u vazduh. Prava je sreća da su one dve stare žene predosetile nesreću i sklonile decu.

Masterson pusti lekara, okrete se i izađe. Naravno, nije se nimalo uplašio, ali je shvatio da nema nikakve svrhe, jer je govoriti lekaru i zidu, bilo isto.

Svi su dakle, bili duboko uvereni u to da su sivoliki u Dodž Sitiju, tu se više ništa nije moglo učiniti.

Oko jedanaest sati pre podne u šerifsku kancelariju Dodž Sitija stigao je telegram iz Garden Sitija:

„Vajatu Erpu, maršalu u Dodž
Sitiју!

Juče ujutru primetio sam čoveka koji je došao iz Dodž Sitiја jahao je pola milje severno od Garden Sitiја na leđima riđana. Visok čovek, u lakom smeđem kožnom odelu sa tamnim šešir-rom.”

Ed Masterson, šerif”

Vest je došla od Eda Mastersona, Batovog brata, koji je pre nekoliko godina preuzeo dužnost šerifa u Garden Sitiју. Bio je to prvi i jedini odgovor na okružnicu koju je maršal poslao u obližnja mesta odmah posle eksplozije. U ono vreme još nije postojala bolest naših dana da se policiji dostavljaju lažni podaci kako bi se onaj ko šalje odgovor napravio važnim i obaveštenim.

Biло je oko dva sata po podne, kada je Dok Holidej naslonjen na šank u Long Brendž salunu, ugledao maršala kao iz dvorišta kancelarije izlazi na konju.

Kockar dobaci dva novčića na šank i dodirnu obod šešira u znak pozdrava.

— Ostanite zdravo, Čalk.

Čalk Beson, vlasnik, izvadi opušak iz usta i promrmlja:

— Šta je sad, da ne odlazite već?

— Da.

— Na duže vreme?

— Izgleda da je tako.

— Kako ste tako iznenada došli na tu pomisao?

— Video sam da je maršal stavio vinčesterku u futrolu.

Dok Holidej napusti krčmu kroz dvorište, uputi se do konjušnice gde

mu se nalazio konj, na brzinu ga osedla, pa nekoliko minuta kasnije projaha glavnom ulicom pored mesnog groblja u pravcu zapada.

Teksašanin je stajao u baru „Alhambra” i upravo razgovarao sa gradonačelnikom, kada se Bat pojavi na vratima:

— Helo Luk!

Džinovski Teksašanin se okrete.

— Trenutak, Bat, dolazim odmah.

Maršalov zamenik se izvinjavao.

— Ne bih hteo da uznemiravam, gradonačelnice, ali nisam siguran da mister Šorta ne bi zanimalo da sazna da su Vajat Erp i Holidej, upravo napustili grad.

Teksašanin zabaci šešir na potiljak.

— Šta se dogodilo?

— Kažem da su maršal i Dok Holidej napustili grad.

— Kako to? Obojica, a niko mi ništa nije rekao?

— Pa, u stvari, oni nisu zajedno ni odjahali — uzvрати Masterson, češući se iza uha. Vajat Erp je odjahao pre četvrt sata a Dok Holidej krenuo za njim nekoliko minuta kasnije.

— Kuda su se to uputili?

— Mnogo me pitate — promrsi Masterson i izađe. — Mislio sam samo da bi vas to interesovalo.

— Interesuje me i te kako — uzvрати Teksašanin istrčavši napolje.

Kada je saznao da su obojica prošla pored mesnog groblja i sam je osedlao konja i odjurio iz grada. Pola sata kasnije u daljini na zapadu primetio je jednog jahača na drumu za Garden Siti.

Bio je to Dok Holidej. Kada ga je najzad stigao, rekao je praveći se nevešt:

— Helo, Dok! Kakva čudna slučajnost da se baš ovde sretnemo? Zar ne?

— Da, čudna slučajnost — uzvratiti kockar, ne okrećući glavu.

— Vi mora da ste vidoviti — promrsi Teksašanin, stavljajući vir-džiniju među zube. A maršal? Da nije i on slučajno krenuo istim putem?

— Da, eno ga jaši napred.

— Gde to, ne mogu da ga vidim?

— Nemojte da piljite u vazduh, nego u zemlju — uzvratiti mu kockar podrugljivo.

Luk poslušno spusti pogled i u sitnom pesku primeti upola razvejani trag kopita.

— Je li to on?

— Nadam se.

Jahali su dalje, međutim maršala nisu uspeli da vide. Kada su stigli u Garden Siti kockar zaustavi konja pred šerifskom kancelarijom.

— Mislite li da je ovde? — raspitivao se Luk Šort.

Holidej potvrdi:

— Da, mislim da je baš tu.

Teksašanin skoči s konja i potrča iza ugla. Tačno! U uličici je stajao maršalov vranac vezan za prečku.

— S vama ni đavo ne može da izađe na kraj — promrsi div i sede na stepenice trema.

Kockar kliznu iz sedla, baci uzde preko prečke i doviknu Teksašaninu preko ramena:

— Ako neko neočekivano dođe na pomisao da me traži, ja sam preko u baru.

Šort je gledao za njim, diveći se kako gipkim koracima prelazi prašnjavu glavnu ulicu utonulu u večernji sumrak i iščezava iza krila pomičnih vrata.

U tom trenutku Vajat Erp izađe iz kancelarije u društvu čoveka koji je kao jaje jajetu ličio na Bata Mastersona.

Kada je maršal ugledao široka Teksašaninova leđa, nasmejao se.

— Helo Luk, kako ste vi ovamo dospeli?

Teksašanin je grickao ugašeno palidrvce i uzvratio:

— I ja bih to voleo da znam.

Tek tada maršal ugleda Holidejevog konja, vezanog za prečku.

— Znači, i Dok je ovde?

— Ovde nije, nego preko u krčmi.

— Nisam znao da su i dvojica vaših prijatelja sa vama — primeti Ed Masterson.

— To ni ja nisam znao, — uzvratiti maršal.

— Dakle, ja sam vam sve saopštio što sam imao — ponovi šerif. — Tog čoveka sam video sasvim slučajno. Vraćao sam se sa Hamfrovog ranča, gde se slavilo rođendan. Rančer je napunio 50 godina i još pre nekoliko meseci me pozvao. Juče se nisam osećao najbolje, ali sam ipak odjahao. Napustio sam društvo oko dva sata. Ranč se nalazi prilično daleko, pa sam morao da prevalim dug put. Sedeo sam i upola zadremao, kad iznenada pred sobom na drumu ugledah jahača. Brzo sam se rasanio, ali je u međuvremenu jahač šmugnuo.

— Koliko ste bili udaljeni od nje-
ga? — interesovao se maršal.

— Pa, bilo je nekih dve stotine
koraka, ako ne i više.

— Prilično daleko.

— Da, ali sam lepo razaznao nje-
govo odelo.

Luk Šort ustade, pljunu palidrvce
i upita:

— I, maršale, znamo li sada kuda
je odjahao?

— Prvo i prvo, uopšte nije sigurno
da li je to čovek koga tražimo.

— Ne, i zbog toga ste prevalili
četrdeset milja dovd.

— Moram da sledim svaki trag,
naročito ako mi je obaveštenje poslao
neki šerif.

Ed Masterson se osećao nelagodno.

— Žao mi je što ne mogu da vam
dam detaljnije podatke, maršale.

— Sve je u redu, Ed. Svaki pu-
tokaz je koristan.

Masterson dođe do ugla kuće i po-
kaza u pravcu severozapada.

— Eno u onom pravcu je jahao.

— Znači, oštro prema zapadu.

— Tako je. Čim sam dobio oba-
vest od vas, poslao sam okružnicu
u Sirakuzu, kolegi Fergusonu, ali
mi još nije odgovorio.

U tom trenutku je iz susedne pošte
dotrčao dečak noseći telegram u
ruci.

— Šerife to je... zastao je u pola
rečenice kad je ugledao maršala.

Masterson uze telegram iz dečak-
ovih ruku, pročita ga, zatim pruži
maršalu.

Luk Šort je za to vreme posmat-
rao lice čoveka iz Misurija i sa ču-

đenjem primetio da se ovom urezala
duboka bora na čelu. To je bilo nešto
veoma neobično za čoveka koji je
tako uspešno krio svoja osećanja.

— Gde je Dok?

Teksašanin bradom pokaza preko
ulice.

— Treba li da ga pozovem?

— Da, učinite mi tu uslugu, Luk.

— onda je dodao muklim glasom: —
Šerif Ferguson je ubijen.

*
* *

Kada se Teksašanin pojavio na
vratima krčme, Dok pogleda u og-
ledalo iznad šanka.

— Zar već? — upitao je kockar
kratko.

— Da, maršal čeka.

Dok Holidej baci novac na šank,
ispi brendi i obrati se starom
krčmaru:

— Šteta, bila je to dobra kapljica.
Siguran sam da bi mi druga
čaša još bolje prijala. Do viđenja!

— Do viđenja — uzvрати krčmar
pozdrav i privuče novac.

Kad su stigli do vrata, Luk mu
šapatom saopšti šta se dogodilo.

Holidej sleže ramenima i zakora-
čivši na trem promrmlja:

— Uostalom i znao sam da se
maršal uputio pravim putem.

Put do Sirakuze bio je možda dve
milje duži od puta do Garden Sitija.
Srećom, bio je to dobar drum i vo-
dio uz samu obalu Arkanzasa.

Često, putujući na zapad, maršal
je prolazio kroz grad i poznavao
ljude i prilike.

Dežmekasti sedokosi Džimi Ferguson je već nekoliko godina u Sirakuzi nosio na grudima zvezdu zakona. Bio je to dobar šerif i uz pomoć dvojice pomoćnika bez muke održavao red i mir u gradu.

Tri prijatelja su stigla u Sirakuzu još iste noći. Grabili su u oštrom galopu i odmarali se svega dva puta: jednom da popuše cigaretu, a drugi put da nešto prezalogaje.

Ispred šerifске kancelarije klatio se fenjer. Vrata su se otvorila i na tremu se pojavi brkati čovek sa puškom u ruci.

— Ko je to?

U istom trenutku na kapiji dvorišta pojavi se drugi čovek, takođe sa puškom.

— Dolazim iz Garden Sitija — uzvratí maršal.

Brkonja je već spustio pušku i radosno uzviknuo:

— Vajat Erp!

Onda je naredio svom pomoćniku:

— Vodi konje ovih džentlmena u dvorište.

Maršal Erp, Dok Holidej i Luk Šort su ušli u kancelariju. Na žalost, brkati čuvar zakona nije imao mnogo da im saopšti:

— Ovde u gradu je već duže vremena mirno, maršale. Nismo imali razloga za brige. Uprkos tome, šerif je svake noći obilazio grad. Ni sam ne znam šta ga je na to nagonilo. I tako, velim vam, krenuo je na tu svoju noćnu šetnju. Našao sam ga kraj pojila za konje.

— Kada je to bilo?

— Ujutru kada sam krenuo u kancelariju.

Maršal je zamolio da mu pokaže mesto na kome je nađen ubijeni šerif.

Džimi Ferguson je ležao na leđima sa ranom od noža u grudima. Pogodak oštirim sečivom bio je takav da ga je sigurno ubio na mestu.

Brkati pomoćnik šerifa, sada njegov zamenik, nije imao više šta da kaže.

Šerif je ubijen! Bio je to zločin, zbog koga se na Zapadu najstrožije kažnjavalo. Taj zločin teže se cenio čak i od krađe konja i ubistva žene i dece. Ko ubije čuvara zakona, osetiće na svojoj koži svu oštrinu nemilosrdnog zakona.

Srećom takva ubistva se nisu često dešavala, a u Sirakuzi nikada do sada.

Ko je imao razloga da malog, tihog Džimija Fergusona ubije?

Naravno, u toku prepodneva maršal je vodio u gradu istragu, ne bi li saznao da ipak ne postoji razlog zbog koga je neko od stanovnika bio gnevan na šerifa. Ispostavilo se, međutim, da niko od građana nije doista imao razlog da potegne nož na čuvara zakona.

Šerif nije bio naročito omiljen čovek, ali je bio miran građanin koji nikada nikome ništa na žao nije učinio i sa svakim bio u dobrim odnosima. Pa ipak, neko ga je ubio i to u sred grada!

Istraga nije donela nikakve rezultate.

Maršal je čak pozvao u kancela-

riju dva „najopasnija” čoveka: pijanicu Abe Kliforda i duševno zaostalog Džoni Lekera.

Pijanica, protiv koga je više ljudi podnelo prijavu, mogao je da kaže da je te noći potpuno pijan bio u krčmi „Kod trulog balvana” i da ga je vlasnik lično odveo kući i strpao u postelju. Pri tome mu je pomagala Klifordova žena. Znači, trebalo je da se vraća iz svoje kuće do mesta na kome je bio izvršen zločin, a za takav poduhvat uopšte nije bio sposoban.

Umobolni Leker, mladić divljeg izgleda i sa razumom deteta, te noći uopšte nije napuštao roditeljsku kuću. Majka ga je, naime, odmah posle večere zaključala u sobu, jer je halapljivo pojeo sav hleb, sir i krompir, koji je majka pripremila za celu porodicu. Bio je, dakle, zaključan u svojoj sobi iz koje nije mogao da izađe, jer je prozor bio tako majušan, da bi se jedva mačka provukla, a ne toliki momak.

Uostalom, Vajat Erp nije očekivao da će mu saslušanje ove dvojice doneti neke rezultate.

Udovica ubijenog šerifa, koja je plaćuci sedela uz maršala, nije mogla da objasni zbog čega je njen muž završio život nasilnom smrću.

Sirakuza se nalazila pred zagonetkom.

Maršal takođe.

Kada su svi izašli i tri prijatelja napustiše šerifsku kancelariju s tim da još jednom obidu mesto na kome stari pomoćnik našao šerifa.

— Šta mislite, Dok? — upitao je maršal.

— To je bio naš čovek — uzvрати kockar, sa takvom sigurnošću, kao da uopšte ni trenutka ne sumnja.

— Kako ste došli do takvog zaključka? — upita ga Luk Šort zainteresovano.

Dok Holidej udari nogom u pojilo i zagleda se u vođu.

— Pogledajte ovo, Luk, šta je to?

— Šta bi moglo da bude? Pojilo za konje.

— Tačno.

— Vidim — umeša se maršal. — Dok je došao do istog zaključka do koga i ja.

Teksašanin odgrize vrh svoje virđinije i pljunu ga u pesak.

— Hej, čini mi se da sam i ja shvatio. Lupež je prevaleo prilično dug put i bio izmučen žeđu. Pošto je mogao samo noću da navraća u gradove i ovde je svratio u toku noći. Najverovatnije ovde je po pio konja. No, pravo da vam kažem još uvek mi nije jasno zbog čega je ubio šerifa.

— Zašto je to učinio? — Maršal sleže ramenima. — To će verovatno ostati zagonetka. U svakom slučaju, to je učinio.

Nikada kasnije nije otkriveno zbog čega je šerif Ferguson ubijen. Verovatno se iznenada stvorio ispred zločinca, možda ga je čak i uplašio, pa je to morao da plati svojim životom.

Ubica u bekstvu je verovatno posle više stotina milja uvideo da mu je ovo bežanje teže nego što je pretpostavljao. Bio je sigurno veoma izmoren, napetih nerava i isto tako najverovatnije reagovao na njemu tipičan način munjevito, kada je

pred sobom ugledao čoveka sa zvezdom.

Stari pomoćnik šerifa u Sirakuzi obavestio je Erpa da je šerif Ferguson imao običaj da se tek tako iz nebuha pojavi pred nekim. Upravo je to ono što je sigurno smetalo velikom vođi. Verovatno se munjevito mašio za oružje i oslobodio neprijatnog susreta na najbrži i najbešumniji način.

Veliki vođa sivolikih morao je proći gradom baš u vreme kada je zločin počinjen. Ostavio je za sobom trag mnogo vidljiviji nego što je sam želeo. Sada je, sa ubistvom šerifa na duši, bežao prema Koloradu. Nije bilo sumnje da je nastavio iz Sirakuze dalje prema zapadu. Naime, tog pravca se držao sve vreme, pa se moglo pretpostaviti da ni sada, posle događaja u Sirakuzi, neće menjati kurs.

Ipak, maršal Erp je računao i sa mogućnosti da bandit pretpostavlja da ga slede i da je ovo ubistvo u Sirakuzi bilo ustvari manevar za zbunjivanje gonilaca. Da bi to utvrdio, Vajat je iz Sirakuze odjahao na sever prema Plavim planinama, a Teksašanin prema jugu, kako bi se raspitao na graničnim farmama. Za to vreme Dok Holidej je nastavio pravo na zapad. Dogovorili su se da se iza državne granice Kolorada sastanu u malom gradu Koli ispred šerifske kancelarije.

Put koji je kockar trebalo da pređe, iznosio je oko devetnaest milja.

Pošto su iz Sirakuze krenuli još u rano jutro, Holidej je prešao granicu oko jedanaest sati i stigao u

Koli u podne. Bilo je jasno da ni jedan od njegovih prijatelja još nije mogao da stigne.

Dok Holidej je potražio krčmu, pa pošto je nije našao u blizini šerifske kancelarije, uputio se do hotela da popije kafu.

Vlasnik je bio mali pogrbljen čovek koga je pritiskivao i teret rada i teret godina. Imao je čekinjaste obrve, dug nos i lukave oči.

— Kafu želite? Naravno, mister, brzo ću je pripremiti.

Kockar se smestio za sto kraj prozora, kako bi mogao da motri na drvenu oronulu kućicu, na kojoj je bila pričvršćena tabla „šerifska kancelarija”.

Kada je doneo kafu, vlasnik ostade kraj Holidejevog stola i pokušao da stupi s njim u razgovor.

— Na proputovanju ste?

Holidej potvrdi, uze šolju i otpi gutljaj. Bila je krajnje neukusna.

— Hoćete li još danas dalje?

Holidej sleže ramenima.

— Ne znam još.

— Od čega zavisi? — ispitivao je kafedžija uporno.

— Ni to ne znam, mister. Možda ću čak ostati ovde.

— Ovde? — Krčmar kao da je živnuo. — U tom slučaju imam lepu veliku sobu za vas. Nema ni jedan krivi zid i ima odličan krevet sa mekim dušekom. Ako vam budem rekao da je u njemu spavao Lord Pikerton kada je ovuda prolazio putujući u Kaliforniju, teško ćete mi verovati. Tu sobu sam iznajmljivao i mnogim uglednim damama.

— Da, da, verujem vam sasvim.

— I vrlo je jeftina — objašnjavao je kafedžija živahno. — Stajaće vas samo četiri dolara.

Holidej podiže za trenutak pogled, odmeri krčmara, a onda nastavi da posmatra ulicu.

Za sobu u ovako malom gradu tražiti četiri dolara bila je bestidnost. Po tu cenu se u Santa Fe mogla dobiti najelegantnija soba, a u Dodž Sitiju, i Tombstonu, čak i dve.

Naravno, Holidej nije ni pomišljao da ovde prenoći. Naprotiv, nadao se da će uskoro nastaviti put.

U svakom slučaju veoma se prevario.

Kafedžija je počeo razgovor o strancima koji ovuda prolaze i svraćaju kod njega. Tumačio je to Džordžijancu uz primedbu da je kod njega najveći promet, jer se ostale dve krčme nalaze u sporednim ulicama.

— Čudno, zar ne? Ne nailazi se na to baš često. Moja je sreća da je baš ovde tako i da većina ljudi očekuje da se smesti u glavnoj ulici. No, vidite, dogodilo se da slobodnih placeva više u glavnoj ulici nije bilo.

Govorio je pun sat, a kada je kocar naručio i drugu kafu, nastavio je sa pričom.

Džordžijanac pokaza glavom na ulicu i primeti:

— Prilično tiho ovde u Koliju.

— O, baš ne uvek.

— Ja mislim da vama ne može da promakne ni jedan stranac koji prođe kroz grad — pokušavao je Holidej da izvuče korist od brbljivosti vlasnika lokala.

I doista ovaj se samo zadovoljno nasmeši i protrlja bradu.

— O da, to bi se moglo reći. Ja sam prilično budan momak i znam mnogo štošta.

Holidej pripali novu cigaretu i ponudi starca jednom. Ovaj, na kocarevo užasavanje, zgnječi cigaretu, baci papir a duvan stavi u usta da bi ga žvakao.

— Ja sam ugovorio sastanak sa jednim prijateljem, a lo smo se izgleda mimoišli.

— Zar ste se dogovorili da se nadete ovde u Koliju? — raspitivao se stari zainteresovano.

— Tačno. Trebalo je da se nađemo u glavnoj ulici.

— Danas?

— Ne, ne još pre dva dana.

— O to je loše! Sigurno je odjahao dalje.

— I ja tako pretpostavljam. Naravno, ukoliko i on nije zakasnio.

— Da, da, tako je to — uzvрати krčmar zamišljeno se češkajući iza uha.

Holidej nije podigao pogled, pitajući:

— Da niste vi slučajno prekjuče ili juče videli nekog stranca?

— Kako je izgledao?

— Hm, nije lako opisati Džefa —

reče kockar tobože razmišljajući. No možda će vam pomoći to, ako vam kažem da jaši ridana.

— Ridana? — osmehnu se krčmar. — Mislim da sam video momka koji jaši ridana.

— Onda to nije moj prijatelj, jer on baš nije momak.

— Ah, mister, u poređenju sa mnom sigurno jeste. Bio je to čovek vaših godina, trideset do trideset pet. Nešto malo stariji ili mlađi, ne bih znao tačno da kažem. U svakom slučaju, video sam ga jer je ovuda prošao. Jahao je niz ulicu, zaustavivši se za trenutak ovde. Pogledao je kroz otvoren prozor, a onda verovatno otišao u drugu krčmu.

Pre nego što je postavio sledeće pitanje, kockar je uvukao dim.

— Kako je izgledao?

— Pa rekao sam vam već, mogao je imati trideset do trideset pet godina. Prilično visok čovek vaše visine od prilike. Imao je široka ramena i...

Taj opis odgovarao je stotini hiljada ljudi u ovoj zemlji.

— Pa — zaključio kockar — po tome ne mogu da poznam Džefa. Verovatno i nije bio on. Šteta što ga niste malo bolje osmotrili.

Krčmar se još jednom počeo iza uha.

— Pričekajte da malo razmislim. Možda ću se nešto setiti. Čini mi se da je nosio smeđe kožno odelo.

— To bi moglo da bude.

— Sada se već sećam! Svetlosmeđe, kožno, prilično skupo odelo. Od kože neke divljači, ili tako nešto.

Holidej je ljubazno klimao glavom, pokušavajući da još nešto izvuče iz starca. No, ovome su se izgleda niti sećanja prekinule.

— Ne znam. Ja, naravno, više nisam u cvetu mladosti i ne vidim tako dobro, mister. Tek, kao što vidite, sećam se dobro odela.

— A njegovo lice?

Da je stari vlasnik pansiona Oliver Tibodi slutio do koje mere je važan odgovor na ovo pitanje, verovatno bi još malo razmišljao.

Međutim, Dok Holidej nije smeo da rizikuje da tako upadljivo i otvoreno ispituje starog. Dovoljno mu je bilo to što je bio uveren da ga stari ne obmanjuje, nego je doista video stranca, tim pre što se opis odele potpuno slaže sa Mastersonovim. Odlučio je da još nešto pokuša. Zbog toga je morao da malo podiđe krčmaru, da mu laska.

— Odmah sam primetio da ste odličan posmatrač, i da imate izvanredno pamćenje.

Ove reči bile su melem za starčevu dušu. Odjednom kao da je dobio krila. Na veliko Holidejevo iznenađenje, pošao je oduševljeno:

— To ste dobro pogodili, mister. Ja sam izvanredan posmatrač, imam ogromno pamćenje, kome se svi divje. Sećam se na primer, tačno, da je čovek, mislim vaš prijatelj, imao

žučkaste oči i sivu košulju. Palo mi je u oči da uopšte nije naoružan, da baš to mi je palo u oči.

Ovim je najzad izvanredno krčmarevo pamćenje bilo iscrpljeno. Sve što je kockar dalje pokušavao, nije više urodilo plodom.

Uostalom, zar ovo što je sada Holidej znao, nije bilo ogromno mnogo. Naravno, u poređenju sa onim što su znali do sada o čoveku za kim su tragali.

Veliki vođa je imao žučkaste oči.

Kroz Holidejevu glavu prolete misao: zar onaj čovek nije imao takođe svetle, žučkaste oči, čovek u koga je maršal, uprkos svemu, potajno sumnjao da je vođa sivolikih? Pri tom je mislio na rančera sa juga Arizone, nekada ozloglašenog vođu bande, čoveka koji je nosio ime Ajk Klanton.

Šta znači nekada? Od vremena kada je Ajk Klanton vodio najgoru bandu u Arizoni nije proteklo više od tri godine. Kako je samo vodio Ajk tu svoju bandu! Neverovatno spretno i sa izuzetnim smislom za organizaciju. Za njim je bilo u sedlu preko pedeset ljudi. Bili su to momci kojih se ni đavo ne bi odrekao i čija imena još dan danas zna svako dete u Arizoni i drugim državama koje se sa njom graniče. Još će se dugo pominjati Mek Lo-

verijevi, Flanaganovi, isto tako Frenk Stilvel, Pit Pens, Indijan Čarli i posebno Sirli Bil! Ostaće u sećanjima sedamnaestogodišnji Bili Klanton i njegov brat Fin. Svi su oni pripadali velikoj Ajkovoju bandi.

Maršal nije sumnjao na nekadašnjeg vođu bande Ajka Klantona, nego današnjeg, ovakvog kakav je sada. Baš zbog toga što je živio tiho sa naglašenom povučenošću. Čak previše naglašenom. Utoliko je pre bilo u suprotnosti, to što se iznenada pojavljivao na mestima gde ga niko nije mogao da očekuje.

Posle izvesnog vremena kockar iznenada upita:

— Kada je bio ovde?

— Juče pre podne. Moglo je biti oko jedanaest.

Zar je moguće da je čovek, koji je juče u podne provirio u ovu krčmu, bio Ajk Klanton?

Holidej bi rado dao hiljadu dolara da može sada sa ovoga mesta da proviri u Klantonovo dvorište i utvrdi da li je rančer kod kuće! Prošao je još jedan sat. Krčmar je sedeo kraj njega i dalje neprekidno pričao.

— Možda je danas tako tiho na polju, jer su se ljudi juče prilikom otvaranja nove šerifske kancelarije napili do guše.

— Znači, vaš grad je dobio novu šerifsku kancelariju? — raspitivao se Holidej ustajući.

— Da — uzvрати krčmar, primećivši da mu je gost naglo ustao.

— Gde je sad ta nova kancelarija? — gotovo ljutito upita kockar.

— Glavna ulica, kad pređete sto jardi, skreće prema severu. Odatle treća kuća u prvoj poprečnoj ulici. Baš je to smešno jer u celom Koliju postoje samo dve poprečne ulice i...

Kockar više nije slušao čega sve ima u Koliju. Bacio je nekoliko novčanica na sto, dodirnuo obod u znak pozdrava i žurno izašao.

Prokletstvo, najverovatnije dvojica njegovih prijatelja sada sede u poprečnoj uličici i nestrpljivo ga čekaju pred šerifskom kancelarijom, dok on sedi sa ovim brbljivcem i pilji u praznu šolju od kafe.

Vinuo se u sedlo i pohitao niz ulicu. Tačno, baš kada je skrenuo, ugledao je u senci Vajatovog ždrepcu. Maršal je sedeo na pretposlednjoj stepenici trema i posmatrao ga. Kada se kockar približio, Vajat ustade i pođe mu u susret.

— Gde je Luk? — upitao je.

Holidej samo sleže ramenima, a zatim ispriča o razgovoru u pansionu.

— Možda bi smo mogli da čekamo gore na glavnoj ulici — predloži maršal. — Sa ugla bi smo mo-

gli da vidimo i staru kancelariju. Konačno ne možemo da se vratimo i skinemo tablu sa stare kancelarije.

— To svakako ne možemo — složio se Holidej — ali bi smo možda mogli da zamolimo šerifa da on to učini.

— Šerifa? — maršal odmahnu rukom.

Izrazito oštroomni Holidej je odmah shvatio.

— Zar je još uvek pijan?

Vajat potvrdi.

— I te kako. Dva put sam pokušao da govorim s njim, ali je bilo uzalud. Taj hrče kao grizli.

Čekali su na uglu, zapravo na mestu gde glavna ulica skreće ispred kovačnice.

Sati su prolazili, popodne je prohujalo i mrak je već uveliko počeo da se spušta.

Elegantni kockar, koji baš nije voleo da sedi na ulici, odavno se smestio na ivicu trema, nervozno ljuljajući noge. Maršal je sedeo uz njega i posmatrao kovača, koji je potkivao trećeg konja.

— Već je mračno — rekao je stari kovač, pošto je ispratio svoju poslednju mušteriju. Obrisao je ruke o zelenu kećelju i prišao dvojici stranaca. Naslonio se na trem i gledao niz ulicu.

— Vaš prijatelj, izgleda, više neće doći.

— Izgleda: — složio se maršal.

Mrak se sasvim spustio.

Dok Holidej kliznu sa trema, odgurnu nogom opuške i reče:

— Ne mogu da se otmem uverenju da je skupa soba od četiri dolara čekala baš na mene.

Ostali su još pun sat ispred kovačnice pre nego što su se vinuli u sedla da potraže svog prijatelja.

Nisu baš posebno brinuli zbog Teksašaninovog zakašnjenja, jer, pošto su dobro razmislili, zaključili su da ga još nikada nisu našli u nekoj životnoj opasnosti. Njegova borbena priroda, njegovo izvanredno zdravlje, gotovo natčovečanska snaga, i sigurna desnica, bile su osobine koje su mu omogućavale da premosti svaku prepreku.

Pa ipak, i ovom izuzetnom čoveku se moglo nešto dogoditi. Primera radi, mogao ga je na nesreću pogoditi metak iz zasede. Sve što je vreme više odmicalo, maršal je sve više mislio na moguće okolnosti koje su i ovog džina od čoveka mogle dovesti u opasnost. Najzad, Luk Šort je bio hrabar do te mere da se to graničilo sa nerazumnošću.

Na izlazu iz grada sreli su starca, koji je upravo uterivao nekoliko koza u štalu. Raspitivali su se o farmama koje se nalaze između granice i mesta Koli.

— Postoji samo Džilbertov ranč,

mister — uzvratio je starac — a on leži baš ovde ispred granice.

— Ovde u Koloradu?

— Da, da, ovde u Koloradu. Do tog ranča ima šest milja. Ne možete promašiti ako jašite pravo prema jugoistoku.

Dya prijatelja iz Dodž Sitija zgrabila su preko prerije u oštrom galopu. Pošto su prevalili šest milja, ugledali su u daljini građevine ranča. Maršal je zaustavio konja ispred otvorene kapije. Desna strana dvorišta bila je osvetljena svetlošću koja je dopirala iz rančerske kuće. Nije proteklo ni pola minuta kada se dvorištem razleže užasan tresak. Jedno okno prozora se slomilo i srča se razasula na sve strane. Jedno ljudsko telo izletelo je i s treskom palo na trem. Odmah zatim, kroz drugi prozor je izletela stolica i udarila u zvono pričvršćeno u dvorištu, tako da je sve odjekivalo.

Dok Holidej se obema rukama podupro za vrh sedla i rekao uz osmeh:

— Došli smo na pravo mesto. Ne moramo ići dalje. To je on, nema zabune.

Holidej je bio u pravu. Dvorištem ranča razlegao se Teksašaninov dubok glas:

— Pokazaću ja vama prokleti psi, jedva čekam!

Odmah zatim vrata na rančerskoj kući su otvorena udarcem noge ta-

ko žestoko da su ispala iz šarki. Naravno, svetlost iz hodnika obasjala je trem i snažnu Šortovu priliku. Vukao je dva čoveka sa sobom, kao dve lutke od krpe udario jedno o drugo, a onda ih bacio na trem.

— Toliko za početak. Budite sigurni da ću vašeg vrlog prijatelja naći, pa makar jahao sve do Nevada.

Ne obazirući se više na četvoricu koje je savladao, na tremu verande, krenuo je stepenicama u dvorište. Izvukao je svog konja ispod nastrešnice, vinuo se u sedlo i krenuo iz dvorišta.

Kada je stigao do kapije, zaustavio je konja.

— Helo, maršale, žao mi je što sam zakasnio. Nije trebalo da me odmah tražite, imao sam malu raspravu sa momcima jer...

— Da, da, videli smo — prekide ga maršal i obode svog konja. Dok su lakim hodom jahali prema severozapadu. Teksašanin ih obavesti:

— Već sam prešao zavijutak prema jugozapadu i verovatno bio na granici Kolorada, jer sam jahao prilično nepreglednim krajem. Mislim, žbunje, gromade kamena i sve ostalo. Tle je prilično valovito. Iznenada odjeknu pucanj. Nećete mi verovati, ali metak mi je probušio novi šešir. Evo, neka. Dok potvrdi, kupio sam ga nedavno u Dodž Sijetu.

— Da, da, znam — potvrdi maršal jer je znao da je beli šešir Lukova slabost. Čim bi izgubio svoju blještavu belinu, Luk bi odmah tražio nov. Prilikom kupovine obavezno je ostavljao stari u radnji. Zahvaljujući tome, posedovao je uvek novi šešir, a da se pri tom nije izlagao velikom trošku. U to vreme prodavci su mogli da nađu mušteriju i za polovan beli šešir. Problem je jedino predstavljala veličina šešira. Konačno, nije svako imao tako veliku glavu kao Luk Šort.

— Možete pretpostaviti, Vajate, da baš nisam bio oduševljen da mi momak napravi promaju u novom šeširu. Znao i sami da to prilično staje. Naravno, dao sam se u potragu za tim bezobzraznim momkom i šta mislite šta sam našao?

— Nemam pojma.

— Pet momaka. Petorica na broju. Jedan od njih je bio prilično brz i lako uhvatio maglu. Ostala četvorica su glupo vezali konje jedan za drugog. Lako sam im sledio trag. I šta da vam kažem, momci su se sakrili ovde na ranču. Čak sam uveren da oni ovde i pripadaju, jer je starac koji je sedeo kraj peći stalno vikao Bila, Džima Tera i Ferija. Verovatno su ti lupeži zaista odavde. Dakle, ta četiri lupeža su pokušala da me oružjem drže daleko od kuće. Nije im baš mnogo

vredelo. Ujka Luk je ušao u kuću pozadi kroz prozor, znate već.

— Da, da — potvrdi Holidej. — Na vaš način. Sigurno su vam komadi stakla još po džepovima. U kući sada mora da vlada velika promaja. To vam je revanš za promaju u šeširu.

Neuništivi Teksašaniin prsnu u grohotan smeh.

— U pravu ste, Dok, ha, ha, ha! U pravu ste. Ja sam se pritajio u dvorištu iza jednih kola, a onda kroz prozor uleteo u kuću. Dakle, već je jedan prozor uništen. Dva od četiri momka su pošto poto htela da slede moj primer. Naravno, da posle mene izlete kroz prednji prozor u dvorište. To je u stvari bilo. Zaklinju se da nisu pucali. To je učinio jedan momak koji se na njihovim pašnjacima pojavio tek ujutru i razgovarao sa njima. Tvrde da momak ima samo jedno oko, sam đavo zna da te ćoravce nikad nisam mario. Ko zna, uostalom, da me ova četvorica nisu lagala. Jedno ipak verujem. Pucao je peti čovek, jer sam ovim lupezima pregledao oružje i magacini su bili puni. Kažu da je onaj jednooki imao zečju usnu. Ko zna, možda je i to laž!

— Što se tiče punih magacina — primeti maršal — mogli su naknadno staviti municiju.

— Tačno, maršale, ali ovi momci

nisu tako prevejani. U suštini, to su bezazleni momci, čak smo se vrlo miroljubivo rastali.

— Da, da, tako bi se moglo reći — složi se maršal.

— Pa ovaj — nastavio je pomirljivo Luk — Feri ili kako se već taj momak zove, najednom je došao na ludu pomisao da mi već oštećeni šešir po drugi put buši. Naravno, s tim se nisam složio, možete mi verovati, i uostalom sve već znate.

Da su četiri kaubojja krenula obilaznim putem na ranč da bi se oslobodili gonioca, o tome Luk nije govorio. No, to je maršal u svojoj glavi već izračunao, jer bi Teksašaniin odavno stigao na mesto sastanka.

Kaubojima je veoma kasno uspeo da razvežu konje. Međutim, nije im palo napamet da se razidu na četiri strane i tako oslobode gonioca, nego su ostali zajedno i obilaznim putem stigli na ranč sa koga su hteli Luka da oteraju puškama.

Naleteli su na tvrd zalogaj. Verovatno će u budućnosti dobro razmisliti pre nego što se pridruže strelcu zi zasede.

Maršal je u toku puta lupao glavu razmišljajući o čoveku koji je ispalio metak na Teksašaniina. Jednooki sa zečjom usnom! Šta li je tog čoveka podstaklo da puca iz zasede na Luka Šorta? Da nije možda pratilac velikog vođe? To bi znači-

lo da veliki vođa ima uz sebe i svoje ljude.

Još uvek je bilo otvoreno pitanje da li je zločin u Dodž Sitiju doista izvršio vođa bande. Tome u prilog je govorila samo jedna pretpostavka — sumnja. Istina, ozbiljna sumnja, jer maršal u protivnom ne bi krenuo iz Santa Fe u Dodž Siti. Nije ga samo predosećanje povuklo na taj put. Bio je to i određeni zaključak koji se pokazao osnovanim. Gde da se uputi vođa sivolikih pošto je u Santa Fe pretrpeo težak poraz?

U Tombston?

Možda, jer je stigao iz južne Arizone. Međutim, Tombston je bio isuviše blizu. Znači, veliki vođa je verovatno razmišljao da je najbolje da krene u suprotnom pravcu, recimo, prema severoistoku, a tamo se nalazio Dodž Siti. Pošto je zločinac u Koloradu već pokušao da nanese zlo maršalovim prijateljima, a u samom gradu Tombstonu pokušao sve, bilo je pravo čudo, ako najzad ne dođe na misao da odjaši pravo u Dodž Siti i tamo pokuša da zada udarac svom omraženom neprijatelju.

To svakako nije bilo bezopasno doći u grad maršala Erpa. Znači, unapred je bio pripremljen da naleti na čuvenog čuvara zakona.

On je u gradu na Arkanzasu podigao jednu kuću u vazduh i odat-

le pobegao uveren da je Vajatu zadao žestok udarac.

Da je taj udarac bio pucanj u prazno, to nije znao. Namera mu je bila da učini jedno zločinačko delo, da kuću punu dece digne u vazduh.

Maršalu, naravno, nije bilo stalo do zgrade, a ni Holideju, koji je bio pravi vlasnik. Deca će u svakom slučaju dobiti nov smeštaj. Kockar je na sve samo odmahnuo rukom, tvrdeći da se završilo najbolje što je moglo i neka onu „sandučaru“ nosi đavo.

— Ako se ponovo nađem u situaciji da igram karte sa nekim lošim momkom kao što je bio nekadašnji vlasnik kuće, onda ću da igram na ceo ranč i postati bogataš.

Iako su dva prijatelja Erp i Holidej sve ovo primili sa izvesnom dozom humora, užasna namera zločinca ostala je prisutna.

Erp, Holidej i Šort vraćali su se u Koli. Prošli su kroz uspavani grad i obreli se na zapadnom izlazu na drumu koji vodi u Lamar.

Negde pred ponoć stigli su u grad. Lamar je bio veće naselje na putu za jezero Platin. Glavna ulica je bila delimično osvetljena. U nekim kućama još uvek su gorele lampe.

Kroz prozor male šerifske kancelarija padala je žućkasta svetlost na uzani trem bez nastrešnice.

Maršal kliznu iz sedla, dobaci

kockaru uzde i zakuca na vrata. Čulo se jedno mrzovoljno:

— Slobodno.

Čovek iz Misurija otvori vrata i ugleda pred sobom nisku uzanu prostoriju, natrpanu svim i svačim. Primera radi, unutra se nalazilo sedam ili možda i osam kaveza za ptice. Cvrkut se razlegao. Uz kavez nalazila se velika kućica za pse. Šareni pas dočeka kasnog posetio- ca rezanjem. Za to vreme je preko velikog pisaćeg stola pretrčavao mačak i takođe neprijateljski posmatrao pridošlicu.

Levo i desno na zidovima visili su kavezi za ptice. Buka je bila zaglušujuća. Pored ove zbirke životinja, kancelarija je bila ispunjena stolicama, naslonjačama, stolicama za lulanje, i sve u svemu delovala kao starinarnica. Nad otvorenim ognjištem ljuljuškao se bakarni kanzaić iz koga se širio čudan miris.

Ceo ovaj dar-mar ukrašavao je jedan Indijanac od gipsa, postavljen kraj vrata. On je svojim razrogačnim obojenim očima i podignutom ratnom sekirom, podsećao na nemirna vremena i život prvih naseljenika. Takve užasne gipsane Indijance su putujući trgovci sa uspehom prodavali za skupe pare još uvek siromašnom stanovništvu zapadnih država.

Najinteresantniji u ovoj opštoj gužvi bio je besumnje čovek ko-

ji je sedeo za pisaćim stolom, nagnut nad novine i kroz debele naočari, pomažući se kažiprstom, pomno čitao. Mora da je bio star, jer su mu prsti bili iskrivljeni, a zglobovi izobličeni. U levoj ruci držao je ugašenu cigaru. Upravo se po treći put, od kako je stranac ušao, češao iza uha.

— Dobro veče, šerife!

Šerif, čuvar zakona, nevoljno podiže pogled.

Vajat Erp je na svoje iznenađenje ugleda pred sobom lice izbrazdano hiljadama bora — lice jedne žene.

U sred tog lica, na kome je život prilično dug, urezivao boru po boru, ponosno se nalazio veliki crveni nos kao presto na kome su sedele naočari. Preko okvira naočara sada su maršala gledale veoma budne svetlosive oči, koje kao da ništa nisu imale zajedničkog sa ovom starom osobom.

— Šta je bilo?

— Pardon, gospođo, mogu li da govorim sa šerifom?

— Vi već govorite sa šerifom — došao je precizan i kratak odgovor.

Maršal se nesvesno maši za šešir, skide ga, ali ga brzo vrati na glavu.

— Vi ste, dakle, šerif?

— Nadam se da nemate ništa protiv, mister?

— Ne, ne gospođo. Samo mislim: jeste li vi doista šerif?

Stara žena priđe lampi skide sa

nje cilindar a onda nad plamen nadnese cigaretu, sa koje je prvo brižljivo skinula ostatke pepela. Plamen je lagano hvatao duvan. Odmah zatim ispred lica starice stvori se oblak duvanskog dima. Odgurnula je dim i prebacila cigaretu u levi kraj usana.

— Šta hoćete, mister?

— Već sam vam rekao hteo sam da govorim sa šerifom, ali...

— Ja sam vam već rekla da sam ja šerif. Za žaljenje je što stalno moram da ponavljam istu pesmu. Moj muž je pre tri godine napolju na ulici ustreljen. Pao je od razbojničkih metaka. Od tog vremena u ovom bednom mestu nije se našao čovek koji bi vršio dužnost šerifa. Da bih spasla bar koji dolar namenjen za ovu tužnu službu, sama sam se prihvatila. U međuvremenu su se dremljivci i kukumavke u ovom gradu već navikli na to da sam se ja ovde smestila zajedno sa zvezdom i dobro se snalazim. Čak i u puškaranjima. Ja sam na primer Džima Degoreja i njegovog brata Klipa pre pola godine odvela na vešala, ako bi vas to slučajno zanimalo. Osim toga sam čuvenog Šarpija ustrelila, pošto je ubio vlasnika krčme. Hoćete li još nešto da znate?

Maršal otkopča prvo dugme na košulji i odmahnu glavom.

— Ne, ne, gospodo šerif, baš ništa.

Na to je stara ustala i uspravila se. Čak nije bila ni malog rasta. Gospoda šerif nosila je tamnoplavu košulju, vezanu konopcem mesto kravatom, tamnosmeđi kožni kaput na čijoj se levoj strani nalazila prava pravcata petokraka zvezda, zatim pantalone i opasač, a s leve strane još i ogroman revolver. Iznenada je izvukla cigaretu iz usta, stavila je na metalnu pepeljaru, zabacila glavu ustranu i upitala:

— Da niste možda vi zainteresovani za taj posao?

— Ne, ne gospodo šerif, uopšte ne.

— Pa šta onda hoćete?

— Hteo sam samo jedno obaveštenje. Naime, ja sledim jednog čoveka.

— Da, da, znam već tu priču. Sledite nekog čoveka i hoćete ovde da zapodnete kavgu, puškaranje. — Iznenada se u ruci starice stvorio revolver. Otkočila je oružje, uperila ga na Erpa i prostrelila ga pogledom. — Gubite se!

— Da, da, mislim da će to biti najbolje, šerife!

Čovek iz Misurija se okrete i odmahujući glavom pođe prema vratima. Očigledno nije imao nameru da se zadržava sa ovom opakom staricom.

Kada se pojavio na tremu, Tekšanin je prsnuo u smeh.

— Hej, vi kao da ste videli samog velikog Manítua lično.

Luk Šort je sigurno uspeo, zahvaljujući svojoj visini, da iz sedla vidi staru ženu.

— Baš tako — uzvratila maršal i sam se vinu u sedlo.

Na levoj strani ulice nalazi se krčma, krorz čiji prozor je još uvek dopirala svetlost. Vajat pogleda kockara.

— Potrebne su nam tri sobe, Dok.

Holidej klimnu glavom, kliznu iz sedla, dobaci maršalu uzde i u sledećem trenutku nestade iza pomičnih vrata krčme.

Iako je ponoć odmakla, krčma je bila dupke puna.

Odmah levo kraj vrata sedeo je dremajući čovek preko čijeg oka je bio vezan crni prevez, a usna unakažena ožiljkom. Mogao je imati četrdeset godina.

Pohabani šešir visio mu je na obe strane i bio sav umrljan znojem. Izbledela žuta marama bila je tako razvučena da su joj krajevi padali do grudi. Nosio je kaput od grubo obrađene bivolje kože, pocupan na nekoliko mesta. Izgledalo je da uopšte ne nosi košulju. Tamnolive pantalone imale su kožne zakrpe i bile uvučene u visoke čizme sa džepovima za noževe. U svakoj čizmi nosio je po jedan nož. Ovaj neobični čovek je preko dugog kaputa nosio konopac, na čijoj levoj strani je visila kožna futrola, a u njoj džinovski kolt. Položio je svoje prljave ruke na čašu piva. Sticao

se utisak da će u sledećem trenutku čaša pući u paramparče, zgnječena.

Pogrbljen, kao spreman za skok, sedeo je i gledao pred sebe. Trojicu gostiju koja su sa njim sedela za malim stolom, kao da nije primećivao. Kako su oni bili uneti u partiju pokera, nisu ni oni obraćali pažnju na njega.

Stari muzički automat je škripao svirajući staru „Koloradu“ pesmu. Uprkos buci i hiljadu šumova, čovek sa zečjom usnom odmah je čuo lako škripanje krila pomičnih vrata, okrenuo se prema njima i trgao kad je primetio pridošlicu. Trgao se tako žestoko, da je prevrnuo čašu sa pivom. U sledećem trenutku je izvukao revolver iz futrole, uperio ga, otkočio, i pritisnuo obarač, ciljajući visokog elegantnog stranca. No, pre nego što je ispalio, već je zagrmio Holidejev revolver.

Kockar je čuo lagano škljocanje i uz reagovanje ravno panteru, bacio se unazad i istovremeno povukao obarač. Metak je pogodio čoveka sa zečjom usnom u desnu mišicu.

Metak namenjen Holideju zario se u pod, stvorivši ogromnu rupu.

U trenutku u krčmi je nastao pakao.

Vajat Erp je u jednom skoku bio na zemlji. Drugi korak i već je otvorio vrata krčme.

Luk Šort je, naravno, sledio njegov primer, stvorio se na tremu

i otvorio prozor na mestu gde je pretpostavljao da se nalazio čovek koji je pucao na Holideja.

Prvi je stigao do njega, dokopao ga za jaku i povukao prema prozoru. U to je i maršal uspeo da se probije kroz gomilu i oštro odmerio pepeljasto lice štelca. Gosti su napravili prolaz kockaru. Jedan među njima, koji se divio Holidejevoj sposobnosti, zapodenuo je razgovor.

— Vi ste ga pogodili mister!

Vikao je tako da se sve orilo.

Drugi gost hteo je gnevno da se okomi na čoveka sa zečjom usnom, ali ga je u tome Luk Šort sprečio.

— Samo polako, mister! Ovog momka sam ja uzeo u svoju nadležnost. Nadam se da nemate ništa protiv.

Naravno, niko nije mogao da ima ništa protiv, jer se Teksašanin uspravio u svoj svojoj visini. Ukoliko njegova impozantna pojava ne bi ostavila dovoljan utisak na prisutne, besumnje bi se Luk pomogao i svojim snažnim pesnicama.

— Ovde, maršale, ovde je momak! — rekao je i gurnuo povređenog štelca prema Vajatu.

Maršal?!

Gosti su odmah počeli da se sklanjaju i prave prolaz čoveku iz Misurija.

— Maršal! — uzviknuo je neko, a onda je u lokalu nastalo komešanje.

Maršal!

Vajat Erp uhvati čoveka sa zečjom usnom za zdravu ruku i povede kroz ulicu prema šerifskoj kancelariji. Bio je zaustavljen još na ulici. Starica sa zvezdom! Držala je revolver u ruci i stala raskoračeno ispred Vajata.

— Šta je ovo? — uzviknula je pretećim glasom.

— Ovaj čovek je pucao na mog saputnika. Vodim ga u zatvor.

— On pucao? U redu, dobro, ova-mo s njim.

Dokopala je jednookog za mišicu i lično ga uvela u šerifsku kancelariju.

Vajat Erp i Luk Šort su krenuli za njom, a Dok Holidej ostao da stoji na ulazu krčme.

Starica podiže lampu sa pisaćeg stola i osvetli čoveku za zečjom usnom lice.

— Hej, ovaj pucao? On pre izgleda kao da je dobio metak.

— I jeste dobio. Njegov metak je promašio, ali je zato moj saputnik uspeo da ga pogodi u mišicu. Bilo bi dobro gospodo, da pozovete lekara.

— Prvo će momak u ćeliju — naredio je „šerif“, brižljivo pretresao zatvorenika, a onda smestio u jednu od dve ćelije.

Starici se nije žurilo da pozove lekara. Sela je za pisaći sto, uzalud pokušavajući da ispod mačka izvuče

komad papira. Naravno nije joj palo na pamet da otera životinju, nego je izvukla drugi papir iz fijeke na kome je već počela da piše pismo.

— Dakle, kako se on zove?

Čovek iz Misurija je još uvek stajao ispred ćelije i posmatrao zatvorenika.

— Bilo bi bolje, gospođo, da ga vi sami to pitate.

Luk se resko nasmeja.

— Zar mislite da nam se taj momak predstavio? Nego, zašto vi uopšte ne zovete šerifa?

Na to starica gnevno zabaci glavu, ukloni pramen kose sa naboranog čela, žmirnu na levo oko i reče maršalu:

— Možda bi bilo dobro da vi kažete ovim pokretnim vratima ambara da sam ja šerif, mister.

— Da, da, u redu — izvinjavao se maršal i dodao: — ja to moram prvo sam da svarim šerife.

Teksašanin pride ćeliji, zastade pored maršala, pokaza levim palcem preko ramena i reče:

— Šta, zar je ova karirana sova, šerif?

— Na to starica ustade od stola, izvuče revolver iz futrole i tako žestoko lupi drškom o sto, da je mastionica počela da poskakuje, a potpunov neosetljiv mačak trznuo levim uhom.

— Još jedna takva uvreda, mister, i ja ću vas staviti iza katanca.

Teksašanin se okrete, ispravi i udari glavom u tavanicu. Sagnuo se pogledao na gore, i primetio da je tavanica na tom mestu oštećena. Skinuo je šešir, posmatrao uprljano mesto na njemu i rekao:

— U ovom prokletom kraju su se očigledno svi okomili na moj skupi šešir. Nekoliko milja van grada jedan prokleti čoravko mi je izbušio rupu u njemu, a sada su mi u ovom zoološkom vrtu još napravili veliku mrlju.

Iznenada se Teksašanin trže.

— Hej, maršale, rekao sam: čoravko! Pa i ovaj momak ovde ima samo jedno oko.

Luk se vratio do ćelije i rekao:

— Hej, hodi ovamo momče, hteo bih još malo da te osmotrim.

Razbojnik, međutim, nije ni pomišljao da izađe iz tamne pozadine ćelije.

— Hej, stara, otvori ovaj kavez još jednom.

Od trenutka kada je gospođa šerif čula da visoki momak nalik na vrata ambara, oslovljava drugog sa maršale, kao da se okamenila.

— Maršal? — mucala je čuvarka zakona u Lamaru. — Zar je on maršal?

— Da, maršal, nego šta — uzvratio je Luk. — Da niste možda mislili da je igračka u salunu. Hajde, otvarajte ovu sandučaru!

Pošto se starica ukočena od iznenađenja nije pomakla sa mesta, Teksašanin se odupre nogom o zid, dokopa vrata obema rukama i jednostavno ih izvali. Za ovog čoveka prepreke nije bilo.

Izgleda da je i on sam bio iznenađen što su vrata tako brzo popustila. Uhvatio je čoveka za jaku, izvukao ga iz ćelije i doveo do lampe.

— Hajde, momče, da te ujka Luk malo bolje osmotri. Da, tako! A sada da skinemo malo taj crni prevez. Vidi, vidi, ispod njega se nalazi zdravo i pravo okice! Zbog čega носиš taj prevez, momče? Hajde objasni ujka Luku. Nemoj dugo da razmišljaš, inače sutra ujutru prilikom doručka nećeš imati dovoljno sekutića.

Čovek sa zečjom usnom obori pogled.

— Mister Erp — rekao je, iznenađen da se obrativši maršalu. — Nećete valjda dozvoliti da me ovaj džinovski čovek zlostavlja?

Šort pršte u smeh.

— Čuj, momče, ti mi se dopadaš! Imaš smisla za humor.

— Mister Erp — jedva je prevallila starica preko usana, a onda se dlanom lupila u čelo i kriknula tako da je mačak uplašeno maučući pobećao sa stola.

— Vajat Erp! Baš sam budala, a hoću da budem šerif. Doista sam samo stara sova. Ova vrata od ambara u ljudskom obličju, koja su uni-

štila moju ćeliju kao da su od hartije, potpuno je u pravu. Doista sam sova. On je Vajat Erp. Gde su mi samo bile oči! Maršale možete li mi oprostiti?

No, dva prijatelja nisu obraćala pažnju na nju.

Vajat je posadio lupeža na stolicu i ispitivački ga posmatrao.

— Imate li šta da mi kažete?

Čovek sa zečjom usnom obori galvu.

— Vidite — umeša se Teksašanin. — Momak je onemo. Nije navikao na tako otmeno oslovljavanje. Hajde, momče, pogledaj ove nežne ručice! — Pritom je poturio svoje džinovske šake razbojniku pod nos. — Pogledaj ih dobro! Ako sada ne budeš maršalu odmah odgovorio, načinićeš neprijatno poznanstvo sa mojim ručicama, amigo!

Razbojnik poskoči sa stolice.

— Maršale, nećete to valjda dozvoliti?

— Ne trabunajte gluposti, čoveče! Bolje mi recite zašto ste pucali na Doka Holideja?

— Dok Holidej! — uzviknu starica. — I on je u gradu? Svevišnji, kakav dan! To mora da se proslavi. Gde li je flaša sa viskijem? — Okrenula se, potrčala prema ormanu, otvorila fiokku i izvukla iz nje flašu na kojoj se nalazio zalepljeni papir sa natpisom „petrolej”. Otpila je dobar gutljaj, a onda pružila Vajatu flašu.

— Evo maršale, popijte! Ovo mora da se proslavi.

Vajat je odbio.

Kada je Teksašanin otpio, razvukao je sa gađenjem lice.

— Čini mi se da ću ovde kod vas ne samo uprljati šešir nego i pokvariti stomak. — Onda se obratio razbojniku: — Hajde momče, otvaraj usta, dok se ujka Luk nije naljutio.

Razbojnik je uzmicao sve do zida.

— Nema šta da kažem.

— A ja imam vama da kažem veoma malo — zaključio maršal ledenim glasom. — Sutra ujutru, kad sunce bude izašlo, bićete obešeni.

Čovek sa zečijom usnom prebledio. Oči su mu grozničavo svetlele. Zaboravio je na bol u desnoj mišici. Strah mu je gotovo oduzeo moć govora.

— Vi hoćete da me obesite, mister Erp? Zbog čega? Nemate na to prava, ja...

— To što ste vi znam dobro. A to, što ja znam, dovoljno je da stignete na vešala. Šerife, zaključajte ga!

Starica, koja je ponovo prinela flašu ustima, naglo je spusti i potvrdno kilmnu glavom.

— Naravno, maršale odmah! Strpaću ga u drugu ćeliju. Ona je još čitava.

Vajat Erp i Luk Šort napustiše kancelariju. Stara je izašla za njima na trem. Teksašanin se obazre, a onda munu maršala i reče tako glasno da ga je starica morala čuti:

— Da nije ona sova bacila oko na mene? Još uvek ide za nama.

Pokazalo se, međutim, da je šerifova udovica iz Lamara bila dobra osoba.

— Izvinite, mister Erp, što sam od oduševljenja popila gutljaj, no lako se možete uveriti u to da je sve kod mene u kancelariji u redu. Ako ovaj momak sutra ujutru mora na vešala, onda će na vešala. Meni se u svakom slučaju ne dopada. Pre jednog sata sam njega i onog drugog isterala iz konjušnice zbog toga što su vređali služavku vlasnika.

— Vi govorite o drugom čoveku? — upita maršal spremno.

— Da, o onom drugom koji je bio s njim u društvu.

— Kako je taj izgledao?

— Mladić srednjeg rasta. Mogao je imati oko dvadeset pet godina. Lice mu je bilo glatko izbrijano, nosio je crni šešir, košulja mu je bila crna, kaput pa i pantalone. Zapazila sam da su mu čizme veoma prašnjave. Nosio je dva revolvera. Od levog kraja usana, koso prema bradi, imao je širok crveni ožiljak.

Bio je to odličan, precizan opis.

— Zna li gde je taj čovek sada?

— Ne znam, ali može biti da dreždi u baru „Slepi miš“.

Bar „Slepi miš“ bio je uzana niška krčma, sa jednim jedinim malim prozorom i niskim vratima. Na desnoj strani se nalazio šank koji se prostirao od samih vrata do kraja

prostorije. Mesta za sedenje uopšte nije bilo. Ko je ovde hteo da nešto popije, trebalo je da se nasloni na šank, za kojim je bilo dosta mesta.

U ovom trenutku, međutim, u lokal u je za šankom stajao jedan jedini čovek, čovek koji je do u dlaku odgovarao šerifovom opisu.

Usput su se dogovorili da gospođa šerif sama uđe u krčmu. Vajat Erp i Luk Šort će ostati ispred ulaza, a kockar, koji im se uskoro pridružio, ući će u lokal na sporedna vrata kroz dvorište.

Starica je zakoračila u lokal, zastala ispod fenjera pričvršćenog na tavanicu i podbočila se. Isturila je glavu malo napred i procedila kroz zube:

— Kako se ti zoveš?

Momak pređe kažiprstom leve ruke preko širokog crvenog ožiljka.

— Mislim da se to tebe, stara, uopšte ne tiče. Skidaj bolje tu zvezdu, dok je metkom nisam sklonio sa kaputa.

U ruci starice se iznenada stvori revolver.

— Hajde, momče, ruke u vis!

Mladić spusti desnu ruku prema revolveru, i u tom trenutku ga nešto žestoko muču u leđa. Odmah zatim čulo se metalno škljocanje.

Iza njega stajao je kockar.

— Diži lepo ruke u vis, mladiću. U ovoj zemlji mora da se sluša naređenje šerifa. Kao što sam vidiš,

ova osoba nosi zvezdu na grudima, a ti izgleda takvu zvezdu baš ne uvažavaš mnogo.

— Ko ste vi? — procedi mladić.

— Moje ime je Holidej, Džon Henri Holidej. Nadam se da ti se to ime dopada, mališa.

Mladić formalno klonu na šank i podboči se rukama.

— Dok Holidej? Do sto đavola, izdaja! Onaj pas iz Rio Blanka me je namagarčio. — Prekinuo je, uzmakao jedan korak, i počeo da se izvlači. — Ne razumem vas, Dok, šta hoćete od mene. Ja s vama nemam ništa. Ja vas čak i ne poznajem. Šta hoćete od mene? Ja sam bezazlen čovek i s vama nemam ništa. Doista ja vas ne poznajem.

— Da, rekao si to već. Drži ruke gore i lagano se okreni.

— Da se okrenem? Zbog čega?

— Zato što maršal ne voli kada mu neko okreće leđa.

— Maršal!

Lupež se lagano okrete i ugleda tri koraka pred sobom visokog čoveka.

— Vajat Erp! — ote mu se uzvik.

— Imaš li šta da izjaviš — odjeknu maršalov metalni glas.

— Ja vas ne razumem, mister Erp. Šta još imam da kažem. Sve u svemu, kako to mislite. Zvuči kao da...

— Da, tako zvuči, a tako sam i mislio — prekide ga maršal oštro.

— Ali ja sa celom tom stvari nemam ništa. Niti sam pucao na Luka Šorta, niti sam bio...

— U Sirakuzi —! dovrši maršal rečenicu.

Mladić tako poblede, da mu je crveni ožiljak na licu formalno goreo. Počeo je da muca.

— Ali sve to nije istina... odnosno... s, tim nemam ništa, baš ništa! Te ljude uopšte ne poznajem. Ja sam trgovac i zovem se Tom Gibon. Sa bandom nemam ništa, mogu da se zakunem!

Maršal ga je pun minut hladno ispitivački posmatrao, a onda rekao kao da izriče presudu:

— Ti si član bande ljudi s vešalima!

Gibon ustuknu, nalete na Holideja, potrča napred, ali pošto oseti revolversku cev na leđima, klonu na kolena.

— Ne — vikao je. — Ne! On me je na to prinudio!

— Ko, to: on? — ispitivao je maršal.

Ne dižući glavu, razbojnik objasnio:

— Ja imam devet milja severoistočno od Sirakuze malu farmu. Bilo je veče, mrak se već spustio kada sam ugledao čoveka u svom dvorištu kako stoji između šupe i ambara. — Pošto ga niko nije prekidao, čovek nastavi: — Nosio je kapuljaču i stajao predamnom kao pri-

viđenje. No, odmah sam znao ko je. Bio je to voda, veliki voda.

— Od kada si član bande — prekidaje ga maršal brzo.

— Ja, ja, ja...

Kockar ponovo otkoči revolver. Od ovog metalnog zvuka razbojnik se protrese. Pohitao je da objasni:

— Pre petnaest dana bio je kod mene čovek koji me je naterao da nešto potpišem.

— Kakav čovek?

— Nisam ga poznavao, ne znam ni dan danas ko je. Nosio je sivu maramu preko lica, sivi šešir i sivo odelo. Znam samo da sam noć pre toga sedeo s njim u Sirakuzi za kockarskim stolom i izgubio silan novac. Više nego što sam mogao da platim. Potpisao sam mu priznanicu. Ujutru je stigao kod mene na farmu sa tom priznanicom i stavio mi pod nos drugu cedulju. Kad sam je potpisao, pocepao je priznanicu. U stvari, potpisao sam svoju smrtnu presudu. Bila je to cedulja na kojoj je bilo ispisano: „Ovim izjavljujem, da poveravam svoj život tajnom savezu sivog trougla.“ Posle toga se dugo vremena ništa nije dogodilo, sve do one večeri dok se čovek sa kapuljačom nije pojavio u mom dvorištu. U prvom trenutku mislio sam da je priviđenje. Onda mi se obratio nekim čudnim hrapavim, piskavim, izmenjenim glasom. Naredio mi je da odmah krenem s njim. Nije bio sam. Napolju ga je čekao još je-

dan jahač, koji je pridržavao njegovog konja. Bio je to taj pas iz Rio Blanka. Ni njega ranije nisam video. Odjahali smo u Sirakuzu. Ne znam šta je tamo tražio. Kad smo skrenuli u prvu ulicu, napojio je svog konja na jednom pojilu, načinjenom od izdubljenog debla i...

— Govori dalje.

— Sve dalje znate, maršale.

— Da, ja sve dalje znam, Gibon, ali želim da mi to ti ispričaš.

— Ja to nisam učinio, ja ne! Učinio je onaj drugi. Sad stvarno više nemam šta da kažem.

— Ako nemaš više šta da kažeš, Tomas Gibon, onda te smatram ubicom šerifa Fergusona, a za to znaš šta ti sleduje: u praskozorje konopac.

Maršal je to izgovorio krajnje mirno.

Na to Gibon skoči, steže pesnice, i uzviknu:

— Bio je to čovek iz Rio Blanka. Stajao je u senci trema i šerif nije mogao da vidi. Kada je prišao velikom vođi i oslovio ga, lupež sa zečjom usnom izvukao je nož i pogodio šerifa. Čuo sam samo kako Ferguson krklja, zanosi se unazad i pada kraj pojila.

Sat kasnije tri prijatelja stajala su u hodniku ispred vrata maršalove sobe.

Čoveku iz Rio Blanka je vidar iz Lamara previo ranu. Kockarev

metak mu je dobro zakačio desnu mišicu, ali rana nije bila ni opasna ni suviše bolna. Uostalom, taj čovek je bio žilav kao bivolja koža, tako da čak nije ni razvukao lice dok mu je vidar čistio i previjao ranu.

Kada je to obavljeno, Vajat Erp je još jednom pokušao da natera razbojnika da govori.

Međutim, čovek iz Rio Blanka je ćutao.

Gibon je smešten u drugu ćeliju, koja je u međuvremenu opravljena.

Nešto veoma značajno dogodilo se tog dana. Jedan čovek je video lice vođe ljudi s vešalima. Video ga je, ne znajući koga ima pred sobom. Tako je Dok Holidej sada imao opis vođe sivolikih.

Bio je to najznačajniji putokaz do koga je Vajat došao za poslednjih nekoliko meseci.

Vođa bande je bežao iz Dodž Sijetla, čak dovde do Kolorada, i to ne sam. Usput je sakupio svoje ljude, članove bande!

To saznanje bilo je poražavajuće.

Znači, banda se i ovde širila. Zar je moguće da i u Kanzasu već ima sivolikih?

Činjenica da je mali farmer Tomas Gibon prinuđen da se pridruži sivolikima sigurno nije bio izuzetan, jedini slučaj. Pre bi se moglo reći da je puka slučajnost da je maršal naišao samo na jednog čoveka koji

je na taj način zavrbovan. Sigurno je da su članovi bande sada svim silama tražili ljude koji će im se pridružiti, dobrovoljno ili pod prinudom.

Kao kuga ova razbojnička družina širila se u zapadnim državama. Prosto je bilo neverovatno na koji način je uspevala da kao otrovna pečurka izraste na drugom mestu, odmah pošto je stotinama milja dalje uništena.

Izbezumljeni od gneva stajali su Erp, Luk i Holidej u hodniku i gledali čutke pred sebe.

Teksašanin je ispružio ruke i pridržavao se za zid, Dok Holidej je stajao kraj vrata, a maršal na pragu.

Konačno je Vajat prekinuo tišinu, rekavši gotovo šapatom:

— Sve je ovo užasno i po svemu sudeći bezizlazno. Ipak, siguran sam da ću sutra ujutru nastaviti dalje.

Podigao je glavu, pogledao u stranu i video oštri kockarev profil, osvetljen žućkastom svetlošću fenjera.

Holidej se nije pomerio.

Maršal skrete pogled prema Teksašaninu.

Ovaj sleže ramenima i pogleda maršala bespomoćno.

— Vi to bolje znate, maršale. Vi ste gazda.

— Ja nisam vaš gazda, Luk — uzvratí čovek iz Misurija gotovo grubo.

— Ne govorite koješta, Vajate —

bio je uporan Šort. — Vi ste, naravno, gazda. Ostaćete to dokle god budem jahao uz vas.

Dok Holidej čudnim umornim pokretom izvadi tabakeru iz džepa, lagano je otvori, uze cigaretu i stavi je među zube, ne pripaljujući je.

— Jeste li ikada čuli priču o španskom vitez u koji se borio protiv vetrenjača, Vajat?

— Da, Dok, čuo sam je jednom i to od vas. Znam dobro šta mislite. Mislite, naime, da sam ja baš taj španski vitez koji nasrće na vetrenjače. Možda ste u pravu. Neću da vam protivrečim. Međutim, nemam drugog izbora, Dok. Moja je dužnost da sledim čoveka. Slediću ga čak iako se iza svakog kamena u ovoj proklesoj zemlji krije jedan od njegovih ljudi, iza svakog kamena i svakog drveta. Moram da ga sledim!

Rekavši to, Vajat Erp se okrete i uđe u svoju sobu.

Luk Šort kresnu palidrvce o tavanicu i prinese kockaru vatru. Ovaj odmahnu glavom i reče tiho:

— Hvala. — Onda pogleda prema maršalovoj sobi i dodade: — Laku noć!

— Laku noć — promrsi Teksašanin i vukući noge uputi se u svoju sobu.

Svako od njih ležao je u postelji bez sna, potpuno odeven i svako pičljio u tavanicu.

Ima li uopšte ikakvog smisla go-

niti ovog fantoma? Ovog vampira, koji krstari zemljom sejući za sobom smrt i vrbujući stalno nove ljude. Izgleda da mu je bilo dovoljno samo da zazviždi i oko njega se okupe novi pacovi.

*
*

Maršal je kasno zaspao. Kada se probudio, novi dan je upravo svi-tao. Moglo je biti negde oko pola pet. Skočio je iz postelje, prišao pro-zoru i pogledao u pravcu šerifske kancelarije. Tamo je sve izgledalo mirno.

Uprkos tome maršal stavi šešir na glavu, pričvrsti opasač i napusti so-bu.

Kad je stupio u hodnik ugledao je kockara kako stoji na prozoru, pu-ši i posmatra dvorište.

— Helo, maršale.

— Helo, Dok.

— Šta se dešava? Od kad stojite ovde?

Džordžijanac okrete glavu, samo za trenutak, a onda nastavi da osma-tra dvorište. U glasu mu se osećalo ruganje.

— Čudno društvo vi vodite so-bom. Jedan, na primer, ustaje u pola četiri iz potpuno nerazumljivih raz-loga silazi u dvorište i timari konje.

— Šta? — iznenadi se maršal.

— Evo, pogledajte i sami.

Vajat priđe prozoru i pogleda u dvorište.

Dole je stajao Teksašanin podvr-nutih rukava na košulji i upravo ti-mario Vajatovog konja.

— Veli da mnogo voli konje i da ne može da odoli da danima ne bu-du timareni — objasnio je kockar.

— Zar vam je to kazao?

— Da, to mi je rekao kad sam se pojavio u hodniku, izmamljen škri-pom njegovih vrata.

Sišli su zajedno u dvorište.

Kad je Luk Šort ugledao maršala, zbunjeno se počeo iza uha.

— Prokletstvo, nisam valjda i vas probudio!

— Ne, ne, Luk, veliko vam hvala što ste istimarili mog konja.

— Sitnica, prosto nisam mogao da spavam. Još od pola tri sam bu-dan, a i sam ne znam zbog čega.

Zajedno su završili posao u štali, a onda maršal priđe dvorišnim vra-tima, otvori ih i pogleda niz ulicu.

Dok Holidej iznenada vide da Erp polazi prema šerifskoj kancelariji, otvori vrata i ulazi u nju.

Dok Holidej i Luk Šort stajali su na kapiji i napregnuto posmatrali vrata šerifske kancelarije.

Samo minut kasnije Vajat Erp je izašao na trem. Teksašanin potrča prema njemu.

— Izgleda da nešto nije u redu, Vajat?

Čovek iz Misurija udahnu vazduh, a onda uzvрати:

— Jedan je mrtav, a drugi uma-kao.

U jednom skoku Luk se stvori na tremu i gurnu vrata. I Holidej je ušao za njim. Kad im se maršal pridružio, između obrva mu se usekla duboka bora. Čutke je posmatrao prijatelje. Iako Vajat ništa nije objašnjavao, kockar sam zaključio:

— Mrtav je sigurno Gibon?

Maršal potvrdi.

— Jeste, a čovek iz Rio Blanka je nestao.

*
* *

Debeljuškasti, još uvek mlad čovek prelazio je ulicu hitrim koracima i pridružio se grupi trojice prijatelja. Lice mu je bilo crveno, a oči lukave.

— Šta se dogodilo maršale? — doviknuo je nervozno grčeći ruke.

— Po čemu se nešto dogodilo, mister Din?

Maršal je ispitivački prikovao pogled za Dinovo lice. Ovog čoveka upoznao je prethodne večeri. Bio je to gradonačelnik Lamara.

Vajat je brzo dodao:

— Gibon je nestao, a čovek sa zecijom usnom je mrtav.

— Gibon? — uzviknu iznenađeno gradonačelnik. — Pa to je isključeno, on je...

Maršal je u jednom skoku bio na ulici i stao ispred debelog gradonačelnika. Sada mu je lice izgledalo kao istesano od smeđeg mermera. Rekao je ledenim glasom:

— Imate li šta da mi saopštite, mister Din?

Gradonačelnik uzmače jedan korak unazad, podiže ruke i uzviknu teatralno:

— Ne shvatam, šta bi to trebalo da vam saopštim? I sam sam veoma iznenađen što je momak umakao.

Dok Holidej, koji je takođe sišao sa trema šerifske kancelarije, stade iza Dina i munjevitim pokretom se maši za gradonačelnikov levi džep pantalona, iz koga je virio majušni vrh marame. Povukao je za taj vrh, i izvukao veliku sivu maramu.

Gradonačelnik se naglo okrete.

— Kako se usuđujete? — uzviknuo je sav crven u licu.

Vajat Erp ga potapša po ramenu.

— Nemojte vikati, Din. Nema nikakvog razloga da ceo grad razbudimo zbog jednog jedinog maskiranog razbojnika.

Sada je Dinovo lice imalo istu boju kao i marama koja mu je izvučena iz džepa. Oborio je glavu, a usnice su počele da mu drhte.

— Ne znam šta vi hoćete, maršale — mucao je. — Ja s tom stvari nemam ništa.

Video je kako maršal iznenađeno vadi iz futrole revolver sa dugom drškom i kako ga podiže u visinu njegovih grudi.

Din je hteo da uzmakne, ali je naleteo na Holideja i ukopao se u mesto, dok su mu noge drhtale.

— Ja čekam!

To je bilo sve što je maršal kazao.

Ne dižući glavu, gradonačelnik Lamara počeo da muca:

— Ja sa smrću Gibona nemam ništa. Čovek iz Rio Blanka ga je ubio nožem.

Vajat Erp je ledeno odmeravao izdajicu-gradonačelnika, ne govoreći ništa. Ovaj, iako oborene glave, osetio je taj pogled i nastavio:

— Veliki vođa me je na to prinudio. Iznenada se stvorio na ulazu moje kuće kada sam hteo da pođem na počinak. Nerazgovetnim, siktavim glasom naredio mi je da čoveka iz Rio Blanka pustim iz zatvora.

— Otkad pripadate bandi?

Na to Din zabaci glavu i uzviknu:

— Ja uopšte ne pripadam bandi, maršale. Ja s tim ljudima do sada ništa nisam imao. Međutim, kada se taj čovek s maskom iznenada pojavio u mojoj kući, bilo mi je jasno da drugog izbora nemam.

— Ne, ne, niste imali izbora. Ali zar se niste zakleli na vernost Sjedinjenim Državama, mister Din? Zar se niste zakleli da ćete braniti red i zakon? Za vas nije postojao izbor, mogli ste jedino da i dalje činite svoju dužnost i delujete po zakonu. Konačno, veliki vođa vas nije pratio do samog zatvora.

— Ne, nije me pratio, ali sam znao da motri na mene.

— Zar ste ga videli na ulici?

— To nisam, ali kao što se iznenada pojavio u mojoj kući, mogao se pojaviti bilo gde, da nisam izvršio njegovo naređenje.

— Vi ste dakle videli kako je čovek iz Rio Blanka ubio Gibona nožem?

— Ne, pustio sam ga iz ćelije, kao što mi je naređeno i već bio na vra-

tima, s namerom da izađem, kada sam čuo čudno krkljanje, okrenuo se i video kako čovek sa zečjom usnom zaključava Gibonovu ćeliju.

— Prema tome, vi snosite odgovornost za Gibonovu smrt, Din — preseče maršal odlučno. — Vi ste otvorili obe ćelije.

— Zbog toga što mi je to bilo naređeno.

— Naređeno? — reče maršal prezirivo. — Ko vam je to naredio? Razbojnik, vođa bande? Ako vi izvršavate naređenja vođe bande, onda ste i sami razbojnik Din!

Gradonačelnik obori glavu.

— Gde je šerifova udovica?

Mesto odgovora Din podiže obrvu.

Vajat uhvati debelog čoveka za ramena i počeo da ga trese.

— Govorite, čoveče, ako nećete još da zaradite i šamar.

— Ne znam — jadikovao je Din.

— Ta žena ne stanuje u kancelariji, živi u novoj zgradi dole na južnom izlazu iz grada.

Kad je starica čula za razbojništvo bila je odmah spremna da preuzme potera za ubicom. Maršal je s teškom mukom odvratio od toga.

Oko šest sati tri prijatelja napustila su Lamar.

Jahali su prema zapadu. Istina nisu otkrili nikakav trag. No, pošto je vođa bande do sada bežao u pravcu zapada, pretpostavili su da nije menjao smer.

Vajat Erp je pretpostavljao da tajni savez ljudi s maskama nije bio uništen time što je bilo otkriveno skrovište u Ladori. Bolje rečeno, računao je sa tim da će veliki vođa okupiti novu družinu. Međutim, nije mogao da sanja da će s takom la-

koćom gospodariti ljudima, prinuditi ih da stupe u njegovu službu i potčiniti ih. Da bi nekog pridobio da sprovede njegove namere, izgleda da je bilo dovoljno da se samo pojavi i da, ulivajući im strah u kosti, od njih načini svoje slugu. Bilo je to poražavajuće saznanje. Evo primera u Lamaru. Tu je jedan gradonačelnik od straha postao razbojnik. Koliko li samo takvih ljudi ima u ovom kraju? Njihov broj mora da je ogroman, jer je i strah od sivih utvara bio ogroman. Pokazalo se jasno da svi slušaju i izvršavaju naređenja ovog razbojnika, zahvaćeni takvom panikom da uopšte ni o čemu ne razmišljaju.

Sve u svemu, nije se samo radilo o čoveku koji kao sama smrt jaši državama, nego o fami koja je išla ispred njega, o strahu koji se širio kao šumski požar, krčeći mu put.

Da su ljudi malo razmišljali, došli bi sigurno do zaključka, da se ovde radi o jednom jedinom čoveku, koji se pojavljuje u njihovim dvorištima i kućama. A da su razmišljali bar neko bi se branio, opirao, pokušao makar nešto...

No, niko ništa nije mislio. Strah im nije davao vremena.

Tri prijatelja jahala su u pravcu Las Animasa, grada u kome je Dok Holidej pre više godina imao tešku borbu. Odatle su nastavili prema Rokfordu. Tek tu su odlučili da se raziđu na razne strane. Vajat Erp je krenuo prema severu u pokrajinu Krauli, Teksašanin dole do Timpasa, a Dok Holidej nastavio i dalje drumom prema zapadu. Dogovorili su se da se ponovo sastanu u naselju Metesa.

Kada je Vajat Erp stigao na ugo-

voreno mesto, odmah je ugledao Teksašanina kako stoji ispred prve kuće, naslonjen na drvo i obasjan poslednjim zracima zalazećeg sunca.

— Gde je Dok?

Teksašanin zabaci šešir na potiljak i uzvрати:

— Pojma nemam.

Zajedno su ujahali u gradić. Kod prve krčme maršal kliznu iz sedla, dobaci Teksašaninu uzde i stupi u polumračni lokal.

Za šankom je stajala mlada žena, koja ga pogleda umornim očima.

— Dogovorio sam se da se nađem sa jednim prijateljem — počeo Erp.

— Nosi elegantno crno odelo...

— Da, bio je ovde — spremno uzvрати devojka. — Imao je užasnu zubobolju, pa mi je rekao da vam poručim da je zbog toga odjahao u Pueblo, gde postoji zubni lekar.

— Aha! — uzvрати maršal. — To je tačno. Još pre nekoliko dana ga je mučio zub. Mnogo vam hvala, gospođo. Izvadio je novčić iz džepa i spustio na šank. Napolju se odmah vinuo u sedlo i u punom galopu u društvu Teksašanina Šorta izleteo iz grada.

Dok su jahali drumom poštanske kočije, jedan uz drugog, maršal je ispričao svom prijatelju šta je saznao.

— Mora da je imao neki vraški važan razlog zbog koga je nastavio put — zaključio Šort.

— To je sasvim sigurno, Luk — složi se Vajat. — Nego, meni je usput sinulo odakle mi je onaj čovek sa zečjom usnom poznat. Mi smo još gore u Šošonu, kod Navaho polja, upoznali momka pod imenom Džef Bejn. Smem da se kladim da ovaj momak potiče iz iste porodice.

Uostalom, ovo je treći Bejn na koga smo naleteli. I prethodna dvojica su pripadala bandi sivolikih.

— Ovaj momak se izgleda specijalizovao za baratanje nožem — promrsi Teksašanin. — Ako mi samo padne šaka, zgnječiću ga kao gnjilu jabuku.

Do Puebla je vodio široki drum od trideset tri milje prema severu, put koji se pod normalnim uslovima može prevaliti za pola dana. Međutim, Šort i Erp su ovaj put prevalili tako brzo da su u grad stigli još pre ponoći.

— Gde sad u ovo doba da nađemo kockara?

Luk Šort je glasno izgovorio ovo pitanje kada su krenuli širokom ulicom velikog grada.

Maršal umiri Šorta.

— Nemojte lupati glavu time. To je već Dok uredio. Koliko ga poznaajem, smislio je neko rešenje.

Na to rešenje nije trebalo dugo čekati. Čim su promakli pored druge kuće, u susret im je potrčao sedokosi, pogrbljeni crnac i došapnuo maršalu:

— Mister, imam nešto da vam poručim. Radi se o vašem prijatelju.

Vajat sjaha i pogleda upitno starog crnca.

— Treba da govorite sa krčmarom u „Kolorado” baru.

— Hvala, crni čoveče.

Maršal stavi novčić stareu u ruku i ponovo se vinu u sedlo.

Deset minuta kasnije stajali su za šankom velikog „Kolorado” bara, najvećeg lokala u gradu. Crvenokosi Irac poslovaio je iza šanka. Tek kad je ugledao maršala obrisao je ruke o kecelju, nagnuo se preko šanka i jedva čujno procedio:

— Dok je odjahao u Pinon. Grad je udaljen devet milja severno od Puebla. Bio je već dole u Minetui i u Liversiju. Vraćiće se oko ponoći.

Maršal zahvali napusti krčmu i sačeka sa Lukom u dvorištu. Kad je ponoć otkucala, Teksašanin reče:

— Mislim da neće moći da stigne u ugovoreno vreme.

Kad je zamukao i poslednji otkucaj časovnika sa prezbiterijske crkve, čuo se topot kopita, koji se utišao baš pred kapijom dvorišta. Trenutak kasnije pojavio se kockar. Mogli su samo da vide u mraku njegovu belu košulju. Hitro su mu pošli u susret.

Dok Holidej ih je ukratko obavestio:

— U Elderu sam otkrio Bejnov trag. Mora da je to jedan od lupeža iz porodice Bejn, poreklom iz Rio Blanka. Već smo sa tim šljamom imali posla u Šošonu. Dakle, saznao sam da je odjahao u Pueblo. Smatrao sam da nema smisla gubiti vreme, nego sam nastavio put. Srećom, trag sam mu otkrio još ispred grada u naselju Devin. Tamo je Bejn razgovarao sa jednim kovačem. Taj trag sam na žalost ovde u gradu izgubio. Išao sam, kao što ste već čuli od krčmara, na tri mesta u tri naselja, koja se nalaze u raznim pravcima. Ako je napustio Pueblo, morao je da krene u jednom od ta tri pravca. Drugog izbora nije imao. Prema tome, još uvek je u gradu, jer nisam naišao na trag.

Ako je čovek iz Rio Blanka još uvek u Pueblu, onda su s razlogom mogli da sumnjaju, da se i veliki vođa ovde nalazi.

Te noći ni jedan od trojice prijatelja nije legao u postelju. Pretra-

žili su sve krčme, sve hotele i sve pansione.

Svuda gde se mogla iznajmiti soba pomno su se raspitivali. Nailazili su na mrzovoljna lica i psovke, ali nisu odustajali.

Kad je svanulo, obreli su se u zapadnom delu glavne ulice i ispitivali štalaskog slugu jedne konjušnice.

— Čovek sa zečjom usnom spavao je kod mene u ostavi za hranu. Dao mi je tri dolara za to, međutim nije mi se dopao, pa sam mu vratio ta tri dolara.

Ovo je bilo korisno obaveštenje.

— Kada je napustio ostavu?

— Ima pola sata od prilike.

— Znete li slučajno kuda se uputio?

— Ne, to ne znam, ali znam da nije bio sam, jer kada je izašao iz ostave i onaj drugi je bio s njim.

— Kako je taj izgledao?

Tri prijatelja su posmatrala štalaskog slugu bez daha. Međutim, ovaj samo sleže ramenima.

— Ne znam. Napustili su dvorište kroz sporedni ulaz. Izašli su koristeći vratnicu.

Vajat Erp se za tren oka stvorio kraj vratnice i posmatrao poprečnu ulicu.

Na žalost, maršala je doveo u zabludu jedan starac koji mu je deset minuta kasnije rekao da je video dva jahača kako napuštaju grad u pravcu Pinona.

Maršal i Holidej su odmah krenuli tamo, a Teksašanin ostao u gradu.

Na prvoj stanici za zamenu konja saznali su od jedne mlade žene, koja je u rano jutro prala rublje na potoku, da tuda ni jedan jahač nije

prošao. Tvrdila je da bi morala da ih vidi, jer je još od zore ovde.

Maršalu se učinilo da može da poveruje ženi i okrenuo konja. Kada su stigli natrag u Pueblo bilo je osam sati. Ponovo su se okupili u dvorištu konjušnice, stajali na vratnicama i posmatrali uzanu uličicu.

Iznenada se maršal uhvati za glavu i povuče dvojicu svojih prijatelja sa vratnice vičući:

— Škola! Oni su u školi.

Dok Holidej naglo okrete glavu prema dvospratnoj zgradi, koja se nalazila preko puta nešto koso. Dvorište škole izbijało je na malu ulicu.

Kockar klimnu glavom.

— Da, mora biti da su u školi. Sigurno je tako. Izabrali su to skrovište kao najsigurnije.

Holidej izvuče iz džepa sat i reče muklo:

— Deca su već unutra.

Tri prijatelja napustiše dvorište konjušnice obišavši ga skroz sve do ugla sa koga su mogli da vide fasadu škole.

— Luk, brzo, preko na drugu stranu! Dok...

Nije bilo potrebno da kockaru daje dalja uputstva, jer ovaj je već krenuo na svoje uobičajeno mesto, okolo prema dvorištu škole.

Vajat Erp je samo ostao na glavnoj ulici. Video je kako Luk zamiče u ulaz jedne kuće u poprečnu ulicu.

Onda se dogodilo.

Sa gornjeg sprata školske zgrade odjeknu pucanj.

— Erp! — Zagrmje jedan žustar glas. Nije se videlo ko poziva. — Erp, hoću nešto da ti kažem.

— Govori! — uzvрати maršal.

— Vas trojica treba sada da se izgubite odavde, i to da jašite prema

drumu za Pinon. Ja vas odozgo iz školske zgrade mogu da posmatram. Ako ne jašite drumom kako sam vam rekao i to jedan uz drugog, dići ću celu školu u vazduh! Ukoliko mi ne veruješ...

— Verujem ti, razbojniče, verujem! — vikao je maršal. — Hoćeš da digneš školu u vazduh, kao što si i digao u vazduh i sirotište u Dodž Sitiју.

Posle toga je nekoliko trenutaka vladala tišina.

Vajat Erp nipošto nije pretpostavljao da razgovara sa velikim vođom. Iako je znao da je opasni vođa potpuno iscrpljen posle dugog bekstva, on se ni ovde ne bi osećao sateranim u tesnac, niti bi glasno govorio sa protivnikom. Vođa se nikada ne bi osetio izgubljenim, pa ni u ovoj situaciji.

— Pusti decu iz zgrade! — doviknu maršal, iako je znao da je to što traži besmisleno.

Iz školske zgrade odjeknu grohotan smeh.

— Ti mora da li lud, Erp. Deca su pod prismotrom i biće puštena odavde tek kad te budem video 'kako sa prijateljima jašiš drumom za Pinon. Mogu dugo da motrim taj drum, jer ima laki uspon. Ako ne budeš poslušao, cela škola će stići u oblake.

— Ti mora da si lud, razbojniče!

— Prepusti to meni, njuškalo. Bolje razmisli o mom naređenju.

Maršal je grozničavo razmišljao. Da li je ovo blef? Ili je trebalo razbojnikovu pretnju shvatiti ozbiljno.

Prema onome što se u Dodž Sitiју već dogodilo, trebalo je pretnju ozbiljno shvatiti. Nije smeo da rizikuje da živote đaka dovede u opa-

snost. Čak i pod pretpostavkom da bi se razbojnici ustručavali da tako nešto užasno učine, nije smeo da rizikuje. Nipošto!

— U redu, razbojniče. Odjahaćemo!

Na to Teksašanin žestoko opsova i zagrme:

— Ol rajt, jahaćemo, jer maršal to hoće. Ali tvrdim ti, lupežu sa zečjom usnom, kada te budem dokopao, napraviću od tebe blato, budi uveren.

Luk Šort je gnevno izašao na ulicu i prišao maršalu ne obazirući se na opasnost koja mu je pretila, da ga sivoliki odozgo iz zgrade ustrelji.

Međutim, razbojnik to nije pokušavao, jer je morao da računa s tim da će protivnicima na ulici uspeti da unište barikadu koju je postavio ispred prozora.

— Moramo po Doka — rekao je maršal. Upravo je krenuo u pravcu dvorišta, kada se kockar pojavi.

Deset minuta kasnije jahali su drumom za Pinon: s leve strane džinovski Teksašanin, desno Džordžijanac, a u sredini maršal.

Osmatrač sa krova školske zgrade razvuče svoje unakaženo lice i došapnu momku koji je stajao kraj njega:

— Da, to su oni. Poznajem maršalovo crno kožno odelo, a i njegovog konja. Neka sam proklet, ako onaj lupež levo nije Teksašanin. Što se Doka Holideja tiče, prepoznao bih ga na deset milja.

Dva razbojnika trčeći siđoše niz stepenice.

Dole ispred školske kapije stajao je treći čovek. Mogao je imati tri-deset godina. Bio je visok, plećat, sa tvrdim kao barut sivim očima.

Siva marama pokrivala mu je donju polovinu lica. Kad je video dvojicu kako trči, upitao je kratko:

— Dakle?

— Otišli su. Jašu prema Pinonu!

— Trebalo je duže da osmatrate — promrsi čovek s maramom.

— Nepotrebno, to su oni. Ne smeju da se usude da se vrate ovamo, jer znaju da možemo da ih vidimo. Moraju bar do Pinona da stignu. Koliko znam maršala, taj neće staviti čak na kocku.

— Dakle, krenimo — reče čovek sa sivom maramom i izađe na ulicu.

— Gib, ti dovedi konje.

Mladić kome je to naredeno napusti školsku zgradu i dvorište.

Stari, sedokosi učitelj, koji je očajnički pokušavao da umiri decu, pojavi se u hodniku.

Čovek sa zečjom usnom poteže revolver i naredi učitelju:

— Gubi se, inače će biti pucnjave!

Starac se vrati u učionicu i nastavi da čini ono što je i dotada činio: tešio je decu. Stalno je ponavljao istu rečenicu:

— Ne treba da se plašite, deco. Napolju je Vajat Erp, a taj nas neće ostaviti na cedilu!

Čvvek sa sivom maramom virio je kroz odškrinutu kapiju na ulicu.

— Ništa ne primećujem — došapnuo je.

Čovek iz Rio Blanka stajao je na stepenicama, a mladić na kapiji, koja je vodila u dvorište.

— Neka dovede konje — prosikta čovek sa sivom maramom.

Bejn je bio uporan.

— Čekaj ne poznaješ ti vuka

Erpa dovoljno. Možda nam je negde postavio zamku.

— Kako to misliš? Pa malo pre si sam rekao da je odjahao u Pinon.

— To da, ali je ipak mogao da nam ostavi neku zasedu.

— Kakvu zasedu? — promrsi čovek sa maramom. Nervozno je skinuo masku. Lice mu je bilo grozno. Žućkasta koža bila je unakažena ožiljcima od boginja, usta — jedna tanka pruga a nos tako usađen, da su se samo videle nozdrve. Sitne sive oči nisu mogle da ublaže tvrdoću i nemilosrdnost ovog lica. Na klempavim ušima šesir kao da je bio nasađen.

Taj čovek je bio radnik na pruzi, Boston Ferbanks iz Puebla. Pre dve godine jednog druga u svađi je ubio i zbog toga osuđen na petnaest godine robije. Međutim, već posle pola godine pustili su ga iz zatvora, jer je imao desetočlanu porodicu. Devedoro dece koja bi bez oca umrla od gladi. Osim toga, njegov brat sveštenik u Pueblu založio se za njega.

Posle ovoga Ferbanks je neko vreme sedeo mirno kod kuće. Zapravo sve do trenutka dok se čovek s maskom iznenada nije pojavio u njegovom dvorištu.

Odakle je taj čovek s maskom saznao Ferbanksovu prošlost, ovo me je bilo potpuno nejasno. U svakom slučaju, veliki vođa tajnog saveza naredio mu je da negde smesti ranjenog Bejna, negde u sigurnost. Naredio mu je još da nagovori ljude u gradu da maršala na bilo koji način zadrže.

Ferbanks, koji je bio uplašen i

naravno znao ko se pred njim nalazi, poslušao je bez otpora.

Vođa mu je oštro zapretio:

— Moraš u svakom slučaju da poslušаш, inače nećeš živeti ni tri dana.

Kada je maskirani vođa nestao, Ferbanks je odmah zavrbovao mladića koji se zvao Ričardson i stanovalao na izlazu iz grada. Naravno, Ferbanks se koristio ucenom. Znao je o mladiću više nego što je to ovome odgovaralo.

Ričardson i Ferbanks su namerali da smeste čoveka iz Rio Blanka u jednu od kuća na izlazu iz grada, kada se Dok Holidej neočekivano pojavio u Pueblu.

Bejn je u paničnom strahu pobeгаo i sakrio se u konjušnici u ostavi za hranu, odakle ga je u zoru Ferbanks izvukao.

Pošto su sivoliki saznali u međuvremenu da je i Vajat Erp stigao u Pueblo, odlučili su da se ušanče u školi.

Na tu ideju došao je sam čovek iz Rio Blanka, ubica šerifa iz Siraкуze.

Tri lupeža su odmah sprovela svoj plan u delo i zaposela školu. Ne sluてći ništa, i deca i učitelj upali su u klopku.

Sada su stajali u užanom hodniku. Ferbanks na samim vratima koja vode na ulicu, Kid Ričardson na vratima koja vode u dvorište, a Bejn kraj stepenica. Rana na ruci ga je prilično mučila.

U to su se otvorila vrata učionice i jedan dečак crne kose izlete u hodnik.

Ben ga odmah dokopa za mišicu, privuče i opali mu šamar. Od udarca

je dečак pao na pod. Jedva se pridigao, plačući.

— Moram u dvorište.

— Zaveži — naredi mu zločinac.

— Ali ja moram u dvorište — plakao je i dalje dečак.

Na vratima se pojavi pogrbljeni učitelj.

— Trebalo bi da se stidite

Čovek iz Rio Blanka izvuče nož iz čizme. Oči su mu gnevno sevale.

— Gubi se, učitelju, i pazi na svoju bandu.

— Zar da dečaci i devojčice u učionici moraju da vide i osete mislim...

Učiteljev glas drhtao je od uzbuđenja.

Bejn mu priđe i gotovo se une-se u lice.

Stari učitelj nije imao kud. Vratio se u učionicu.

Izbezumljena deca počela su da vrište.

*

* *

Drumom za Pinon jahala su tri čoveka. Međutim, samo je jedan od njih bio pravi. Naravno, Teksašanin. Za njegovu džinovsku priliku se u Pueblu nije mogla naći zamena.

Stalno je upozoravao svoje pratice:

— Ne okrećite se, momci! Zna-te dobro šta vam je maršal naredio! Jašimo lagano dalje, uvek sledeći pravac svog nosa.

Na leđima crnog ždreбca sedeo je čovek koji je samo po visini i po rastu ličio na maršala. To je bilo sve što je imao zajedničko sa Vajat Er-

pom. Inače, to je bio sarač, star tri-deset godina, otac četvoro dece. Sve vreme je strepeo da će njegova žena saznati u šta se upustio.

Treći čovek, bio je Hoze Ramirez, krčmar iz saluna „Srebrni dolar“, lokala koji se nalazio odmah uz staničnu zgradu Puebla.

U velikoj žurbi, Vajat Erp i Dok Holidej su ovu dvojicu ljudi nago-vorili da zamene odela, da uzjašu kockarevog i maršalovtog konja i zajedno sa Teksašaninom krenu u Pinon.

Srećom, oba čoveka su to spremno učinila, naravno pošto im je Džordži-janac dao po krupnu novčanicu.

Ni po koju cenu na svetu maršal Erp ne bi bio spreman da doista izvrši razbojnikovo naređenje. Ob-mana je uspela.

Prvi je izgubio nerve mladi Kid Ričardson. Počeo je da' više sa ulaza:

— Pusti ga, Bejn! Hajdemo! Mo-ramo da krenemo.

Na to se čovek iz Rio Blanka ok-rete. Lice mu se grčilo.

— Šta ti pada na pamet, momče? Otkad si član naše družine. Treba da slušaš, shvataš li?

— Ali mladić je u pravu, promrsi Ferbanks. — Pusti nas da se izgu-bimo odavde.

Izgubićete se onda kada vam to ja budem naredio — vikao je čovek iz Rio Blanka.

Kid Ričardson otvori dvorišna vrata i istrča napolje. Krupnim koracima grabio je prema štali, iz-vukao svog ridana vinuo se u sedlo i hteo napolje.

Bejn mu preseče put.

— Sjaši!

— Šta to znači. Šta hoćete?

Ferbanks je sada napustio svoje stražarsko mesto i hteo ne hteo iza-šao u dvorište.

— Čujte, Bejn, vaš vođa mi je na-redio da se za vas pobrinem i ja drugo ništa neću učiniti. Nije mi naredio da mirno posmatram kako napadate mog prijatelja.

Bejn je bio bleđ kao krpa.

— Dovedi mog konja!

Kid Ričardson sjaha i još jednom otrča prema štali. Sada je vodio dve životinje, Bejnovog i Ferbank-sovog konja.

— A sada, odlazimo, — promrsi mladić.

Bejn im opet preseče put.

— Vi mora da ste ludi. Vi ga ne poznajete. Zar vam nisam rekao da nam je verovatno postavio zamku,

— Kakvu zamku mogao da nam postavi, kada je otišao?

Nervozni Kid Ričardson odgura Bejna u stranu, otvori kapiju i za-stade kao ukopan.

Tri jarde ispred kapije na glav-noj ulici stajao je Vajat Erp odeven u za njega neuobičajeno smeđe odelo. Nosio je svetli šešir, a u ruci držao je uperen teški bantlajn specijal.

Oči su mu bile ledene i preteće.

Tri razbojnika stajala su kao pri-kovana uz kapiju.

Prvi se pribrao čovek iz Rio Blan-ka. Naglo se okrenuo i hteo da po-begne na suprotnu stranu dvorišta. Kad je stigao do ograde, ugledao je čoveka u svetlo sivom odelu sa svet-lim šeširom na glavi. Odmah je poz-nao Doka Holideja.

Iako kockar nije potegao oružje, zločinac zastade kao ukopan i odmah izvuče nož iz čizme.

Oštro sečivo je zviždeći leteo kroz

vazduh i zarilo se u drvenu ogradu
odmah kraj Holidejeve glave.

— Danas nisi srećne ruke momče,
— rekao je Džordžijanac prezrivo,
a onda odmah izmenjenim glasom,
koji je neodoljivo potsećao na lom-
njavu stakla:

— U Sirakuzi i Lamaru si bio veš-
tiji!

Bejn se nije pomakao s mesta.
Duge ruke visile su mu niz telo, gla-
vu je oborio na grudi.

Čovek iz Rio Blanka se predao.

K R A J

SREBRNA ZVEZDA

svake druge srede u svim kioscima

**SVAKOG DRUGOG
ČETVRTKA**

**NAJLEPŠE
LJUBAVNE PRIČE**

**SVETSKI HIT
SVETSKI HIT**

ZLATNI

KUPIDON

***** SREBRNA ZVEZDA *****

svake druge srede u svim kioscima

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

SVAKE SUBOTE
NOVA SVESKA!
64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM”, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik: Sretozar TOMIĆ. Izbor i kreacija: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata za 3 meseca 26 dinara, za 6 meseci 52 dinara, za jednu godinu 104 dinara. Za inostranstvo cene su dvostruke. Uplaćivati na žiro-račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa”.

13. novembar 1971.